

DRUGI O NAS

100 tisoč Slovencev v Furlaniji-Julijski krajini

ku o rezultatu ljudskega štetja v predlanskem oktobru, da je namreč v tržaški občini bilo tedaj naštetih komaj 16.000 Slovencev, med-

V BAZOVICI SREDI VASI

SPOMENIK PADLIM BORCEM V NOB IN SIMBOL TRPLJENJA NAŠIH LJUDI

Odkritje spomenika bo 9. septembra letos - Arhitektonsko ga je zasnoval arh. Darji Jagodic, spominsko posodo pa je izdelal kipar Stojan Batič

Bliža se 28. obletnica zmage nad nacifašizmom, ki smo si jo vsi tako želeli in za katero se je žrtvovala celotna slovenska ljudstva. Tu, na prelomu stoletja, smo se soočili s težavami, ki jih je povzročila vojna. Naši predniki so bili prisiljeni, da se borijo za svobodo, za boljšo bodočnost slovenskega naroda, mi pa preživimo v Bazo- vici, ki je danes del države, ki jo imamo. Zato smo se odločili, da bomo postavili spomenik, da bi se z njim poklonili njihovemu spominu.

Spomenik, katerega maketo danes razstajajo v Bazovici, je zasnoval arh. Darji Jagodic, ki je v celoti uresničil naše želje in namene, čeprav mu ni bilo lahko v prostoru, na katerem bo spomenik stal. Šele tretja njegova varianta je bila odobrena in dokončno sprejeta.

Arhitektonsko maketo arh. Jagodice, ki je vanjo vključil tudi spominsko okroglo ploščo v obliki pisane posode, je tudi dopolnil z maketo spominske posode, ki jo bo izdelal kipar Stojan Batič, ki je vanjo vključil tudi spominsko okroglo ploščo v obliki pisane posode.

Spomenik bo postavili pred vasi, na t. im. cerkvi. Odkritje bo 9. septembra letos na dan 43. obletnice umorjenosti bazo- vicih junakov. Zanj so prispevali po svojih močeh vsi naši vaščani, mnogi prijatelji in napredno misleči ljudje, katerim je naša prihodnost draga. Toda spomenik bo postavili v spomeniku, zato prosimo vaščane in druge, naj se prispevajo, da bo naš spomenik v ponos vsem nam in v čast našim prednikom.

Predsednik akcijskega odbora Ivan Mirko Križmančič

Obračun Kmečke bolniške blagajne

V soboto, 31. marca se je sestala na sedežu Pokrajinske bolniške blagajne za neposredno obdelovalce v Trstu - Korzo Italija 31 - odbor blagajne za odobritev obračuna poslovnega leta 1972.

Predsednik kmečke bolniške blagajne Dušan Kodrič je v svojem poročilu poročal, da je to prvič, da je demokratično izvoljeni odbor opravil tako nalogo, kajti od ustanovitve leta 1959 pa vse do lanskega leta je tržaško pokrajinsko bolniško blagajno vodil komisar.

Šele leta 1972 so sklicali neposredne obdelovalce za izvolitev upravnih in nadzornih organov bolniške blagajne. Po dolobilih odloka št. 20, čl. 3, z dne 27.5.1959 generalnega glavnega komisarja za tržaško pokrajinsko bolniško blagajno, ki je imela bolniške blagajne v lasti, na žalost pa sta dva člana, ki sta bila pravilno izvoljena, odstopila in zato manjka v odboru kmečke bolniške blagajne glas predstavnika manjšinske liste.

Druška važna točka, ki jo je predsednik Kodrič poudaril v svojem poročilu, je obračun, je priznanje, čeprav delno, pravice slovenskih varovancev, ki tvorijo večino za- vlačev, do uporabe materinega jezika v stikih z bolniško blagajno. Iz pregleda obračuna izhaja, da je imela bolniška blagajna v lan- skem letu približno 78 milijonov davkov in kar 178 milijonov iz- datkov s primanjkljajem približno 100 milijonov lir, k čemur je treba dodati še primanjkljaj prejšnjih poslovnih dob - približno 12 mil- lionov lir. Iz pregleda posameznih

postavk so takoj razvidni ogromni stroški za bolniško pomoč. Te stroške je nemogoče skriti, saj se ne more zanikati zavarovanecem pra- vico do bolniške podpore. Potem ko je odbor soglasno odobril obračun za leto 1972, je izrazil željo, da bi bila bolniška podpora kmetovalcem čimprej izenačena s podporo, katere so deležne ostale kategorije delav- cev.

Poleg tega pa odbor pričakuje, da bodo odgovorne oblasti čimprej pospešile za ugodno rešitev težavnih vprašanj zavarovanja kmetovalcev.

Zanimanje na Proseku in Kontovelu za izgradnjo Kulturnega doma

Ni dolgo tega, ko smo poročali, da je Antifašistična zveza žena s Proseka darovala za bodoči Kul- turni dom 50.000 lir. Zdaj spet lah- ko z veseljem posredujemo naši javnosti vest, da je Odbor za puste prireditve s Proseka na svoji zaključni in obračunski seji skle- nil podariti 50.000 lir kot prispevek za nov Kulturni dom. Tudi šport- no društvo "Primorje" in pevski zbor "Vasilij Mirko" s Proseka- Kontovela sta nas obvestila o njun- nem sklepu, da prispevata vsak po 50.000 lir za izgradnjo Kulturnega doma Prosek - Kontovel.

Pripravljeni odbor za izgradnjo tega objekta, z vsem omenjenim organizacijam, družbam in vsem posameznikom, ki so tihih in po- števno, ki so darovali svoje pri- spevke v ta namen, iskreno zahva- ljuje.

Odbor

Kulturno - prosvetno društvo "Brda" in pevski zbor "Srečko Kumar" z Repentabre prirejata v nedeljo, 15. aprila

kulturno srečanje v Brdih s sledečim sporedom: Ob 11.30 odkritje spominske plo- šče v Kojem, Kurnarjevi rojstni vasi;

Ob 20. uri koncert pevskega zbo- ra "Srečko Kumar" z Repentabra v dvorani na Humu pri Kojem.

KRAŠKI REZERVATI IN NAŠA BODOČNOST

Kako moremo mirno gledati in stati ob strani ter čakati v upanju, da se bodo pogoji zakona menjali, a zakon vendar le izvršiti?

Ali se zavedamo kaj bi ta zakon pomenil? Mislim, da ne! To bi bila razlastitev in odvzem našega že tako malega koščka zemlje, katerega so ohranjali naši dedje in pradedje z morda do krvi oguljenimi rokami, in naši bratje so za ta kos slovenske zemlje dali svoja mlada življenja. In sedaj naj bi mi, njihovi potomci, predali to imovino v italijansko državno last, pod pretezo, da nam bodo ščitili našo naravno lepoto Krasa, in seveda tudi našega slovenskega kmeta in njegov obstoj?

Ne bomo naivni in mehki in s tem tudi zaslepljeni! Bomo odločni in samozavestni, naj ne bo za nas ta problem samo v praznem govoricenju, marveč v dejanju! Zavedajmo se z resnostjo škode in uničevanja, ki bi ga ta zakon zadal slovenskemu kmetu, njegovim potomcem in vsej slovenski manjšini v Italiji. V par desetletjih bi izginili kot so izginili Indijanci na svoji lastni zemlji v Ameriki.

Slovenski kmet in delavec-intelektualec, ne gledaj na to ravnodušno s prekrizanimi rokami! Kaj bodo rekli naši potomci, ko bodo čitali, da je bila to nekoč naša zemlja, in bila prepustena na tako lahek način državi lastnini? Morda bi nas prekinjali? Bi ne bili vredni drugega! Zavedajmo se, da smo slovenska manjšina s majhnim koščkom zemlje, in da ne moremo žrtvovati za blagor italijanskih parkov se to kos posejemo. To je vse kar imamo, s katerim se lahko ponosimo, da tu živimo in da je to naša zemlja.

Kot je znano, nimamo velikega čuta zavednosti in še manj samostojnosti ter odločnosti. Pustimo se vplivati od vsakogar, ki zna z nami na prikrit način ravnati, čeprav na škodo našega obstoja.

Slovenski kmet, slovenski delavec! Se fašizem nam ni odvzel naše zemlje, zato ne dopusti, da bi ti jo demokratična Italija odvzela in jo "ščitila"!

Ne pozabi, da je ta košček skalnate in grmčaste zemlje tvoj zaklad, ki ga moraš varovati.

BOGOMILA LUPINC

Spominska svečanost ob obletnici ustrelitve 71 talcev na Opčinah

Danes, 8. t. m. bo na openskem strelišču spominska svečanost ob obletnici ustrelitve 71 talcev. 3. aprila 1944. leta so se namreč nacistični krvniki hoteli maščevati zaradi uspe- lega partizanskega atentata v open- skem kinu s tem, da so ustrelili 71 talcev.

Proslavo prireja pokrajinski odbor ANPI ob sodelovanju ANED, ANPPA in Odbora za počastitev padlih na Opčinah.

Na komemoraciji, ki se bo pričela ob 16. uri, bosta govorila deželni svetovalec inž. Antonio Caffaro in repentabreški občinski svetovalec dr. Pavel Colja. Predsedoval bo Mirko Kapelj.

Maketa spomenika v Bazovici

Z VLOGO NA POKRAJINSKO POŠTNO UPRAVO

Boljunčani zahtevajo ponovno odprtje poštnega urada v vasi

Boljunc je velika vas z velikim gospodarskim in turističnim razvo- jem, a je že 5 let brez lastnega urada - Zgodovina boljunske pošte

Pet let je že skoraj poteklo, odkar je ostal Boljunc brez poštnega urada, in to po 55 letih njegovega neprekinjenega poslovanja. Vaščani si takrat niso znali raz- lagati te odločitve poštne uprave. Mnogi so mislili, da je zadeva le začasna, toda ta nevesnost traja sedaj vendarle že predolgo, saj mo- rajo Boljunčani za vsako pošto malenkost na pot v Dolino, v Borš ali pa celo v Trst.

Takega stanja Boljunčani niso mogli več prenašati. Nekaj bi bilo treba ukreniti. Pobuda za to je padla na odobrovi seji domačega pro- svetnega društva "France Prese- ren" dne 28. februarja letos, ko so si nekateri članice odbora za- dale nalogo, da pripravijo vlogo na pošto ravnateljstvo v Trstu in zainteresirajo zanje vaščane. V kratkem času so pod vlogo zbra- le 519 podpisov, s posebnim dopi- som poštni upravi v Trstu pa jo je podprl tudi dolinski župan, ki v svojem dopisu med drugim navaja, da šteje Boljunc po zadnjem ljud- skem štetju iz 1971. leta. 920 prebi- valcev s 16 trgovskimi lokali, dvema baroma, tremi gostilnami, štirimi oddaljenimi sob, enim planin- skim zavetiščem, številnimi obrt- niki in delavnicami, podružnico Trža- ške hranilnice, lekarno, tremi zdrav- niškimi ambulatoriji itd. ter da spa- data v področje boljunjskega po- štnega urada tudi kraj Lakošče in Krmenka, ki štejeta skupno 428 prebivalcev. Dolinska občina u- prava sodi, da je zaradi tega za- hteva Boljunčanov po ponovnem od- prtu poštnega urada več kot ute- meljena.

Vloga, ki jo so Boljunčani po- slali poštni upravi, pa se glasi: Podpisani vaščani, obrtniki, trgov- ci iz Boljunca, prosimo spoštova- no upravo pokrajinskih pošt in ur- radov, da bi v naši vasi odprla pošt- ni urad z rednim poslovanjem. V upravičilo te zahteve nav- najvajo, da je v vasi močno raz- vito obrtniško - trgovsko in indu- strijsko delovanje, in tudi že pre- češnje število vaščanov občuti po- manjkanje poštnega urada, ker se v veliki meri vsi poslužujejo pošt- nih uslug. Oba najbližja poš- ta urada v Dolini in v Borštu sta precej od rok. Pred leti je bila v vasi pošta sprejemnica, a so jo uklinili, čeprav tudi ta ni zadost- šala za vsake potrebe, sedaj pa je spriču živahnega razvoja po- manjkanje rednega poštnega ura- da zelo občutno.

V upanju, da bo naša prošnja ugodno sprejeta, prosimo istočasno, da bi vse zaposlene osebe dobro obvladalo slovenščino, ker bi v nasprotnem primeru bilo poslo- vanje oteženo. Velika večina prebivalcev Boljunca je namreč Slovencev.

Tako vloga z vsemi podpisi kot spremno pismo župana sta bili iz- ročeni pokrajinskemu poštnemu ur- radu v Trstu 5. aprila t.l.

Ob tej priložnosti ne bo odveč ne- kaj zgodovine boljunjske pošte.

Do prve svetovne vojne je pri- našal pošto iz Boršta v Boljunc stari poštar Blaž Stari Boljunčan, ki je bil poštari, da je bilo pošte takrat malo. Ko pa so v začetku prve svetovne vojne morali domači fantje in moške na razna bojišča v oddaljene kraje, se je delovanje pošte precej povečalo. Zaradi tega je Anton Parovel, ki je bil sicer Mačkolan, vendar po- ročen v Boljunc, vložil prošnjo, ki mu je uspela in tako je okrog leta 1916 začela v Boljuncu delo- vati pošta sprejemnica pri Pa- rovelu na štev. 45. Ta urad je deloval do leta 1927. Tiste čase je pošto pravičar iz odvažal. Mušič iz Boršta z vozom na dve kolesi s konjsko vprego. To je bila za vas lepa novost in otroci smo ko- maj nestrpno pričakovali poštarja, njegovo vozilce in konja. Zatem je poštni urad ali sprejemnico, kakor so ji pravili, imela do- mačinka Draga Sancin od Fška, po njeni prerani smrti 1934 pa je prevzela pošto prav tako domačin- ka Frana Kraljič - Zavarini, ki je imela tudi gostilno in so pošto za- to imenovali "Trattoria alla posta". Takrat so pošto prevzeli v Bo- ljunc že z avtobusom. Frana Kral- jič je imela pošto do leta 1959.

ko je zbolela in tudi umrla, po njej pa jo je prevzela njena se- stra Mili Kraljič, vendar ne več v prejšnji gostilni, ki so jo pro- dali, pač pa spet na številki 45, kjer jo je vodila Mirka Parovel. Pošto delovanje je zajelo širok obseg; Mirka je imela polne roke dela, vendar pa ni bila uradno poobla- ščena, zato je morala opraviti poš- ni tečaj, katerega je tudi v resni- ci opravila. Vendar so jo preme- stili na poštni urad v Milje, nato v Trst in spet v Milje, kjer je še danes. Med tem časom se je leta 1981 preselila v Boljunc dolgolet- na poštarica iz Ospa Dorka Deško- Vodopivec, ki je seveda dobila urad- no pošto sprejemnico. Ta je de- lovala na številki 182 do leta 1968, ko je Dorka odšla v pokoj, z njo pa je prenehala delovati tudi njen urad. Sedaj že vse od takrat na poštarijo iz Doline z avtom Jolanda "Smolnik-Vodopivec" foda spriču današnjega naglega razvoja to ne zadostuje. Kar se pošte ti- če, je danes Boljunc na slabšem, kot je bil pred 60 leti.

S. S.

4. t.m. je na tržaški univerzi z uspehom doktoriral za inženirja elektronike

BOGDAN PETELIN

Ob tej priliki mu čestitajo starši in sorodniki.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB

IZ KRIZA

Marija in Martin Guštin 5000 lir
V spomin drage matere in tete darujeta Ida in Danila Bogatec 10.000 lir.

Nameste cvetja na grob Marije Sulčić daruje Vida Švab 3000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB

IZ BAZOVICE

Vida in Vinko Ražem 5000 lir,
Edi Racman (Mihčev) z družino 10.000 lir.

Ganljivo slovo od Franca Premrla očeta narodnega heroja Vojka

Na spominski plošči v Brinovem griču pri Cnem vrhu, kjer je v noči od 21. na 22. februarja 1943 umrl Janko Premrl - Vojko je zapisano:

Nov rod zdej Tvoje setve klasje žanj v svobodni zemlji, ki Ti grob zaginja in prvega med prvimi se Te spominja.

Ti verzi so mi prišli v spomin ko sem pretekel petek iz časopisov zve- del, da je v Podnanosu umrl Franc Premrl, oče narodnega heroja Vojka. Skoro da nisem mogel verjeti, da je vest resnična. Komaj dva meseca prej sem bil na obisku na nje- govem domu v Podnanosu. Bil je za svojih 88 let še čvrst in zdrav s silno značilno vipavsko rdečico na li- cih. Govorila sva o njegovem sinu Janku - Vojku, ker se je blizala 30- letnica odkar je umrl v partizanskem logorju v Brinovem griču pri Cnem vrhu.

Po dveh mesecih sem bil znova v Podnanosu. To pot v delegaciji ZZZB NOV občine Tolmin, ki je prišla na pogreb Franca Premrla, očeta narod- nega heroja Janka Premrla - Vojka. Težak je bil korak čez prag hiše, težak zato, ker Franc Premrl ne bo več spregovoril s tisto prijazo in domačo besedo kot vsakokrat, ko sem ga obiskal.

Koliko znanec in tovariš je imel pokojni Franc Premrl. Na pogreb je prišlo tudi več soroborov njegovega sina Janka - Vojka. Spoznal sem ne- katere: Martina Greifa - Rudija, Ivana Renka - Jakca, Franca Benčina - Lada, narodnega heroja Antona Ferjančiča - Zvonka. Iz Kopra sta prišli delega- cija osnovne šole Janka Premrla - Vojka in pionirska delegacija te šole. Odkar je bila šola poimenovana s tem imenom, so šolarji vzdrževali stike in obiskovali očeta svojega vzor- nika Vojka. Prišle so delegacije ZZZB NOV iz Tolmina, Nove Gorice, Ajdov- ščine, Postojne, Ilirske Bistrice. Pri- šli so tudi nekdanji borci s Kontovela pri Trstu.

Na zadnji poti je pokojnega Franca Premrla spremljala velika množica domačinov in znancev iz bližnjih in

daljših krajev. V sprevodu je bilo 15 vencev svojcev pokojnega in organi- zaciji ZZZB. Na pokopališču je pevski zbor pred odjeto jamo zapel žalost- niko "Oj, Dobrodo, nato pa je v slovo spregovoril predsednik občinske skupščine Ajdovščine Martin Greif - Rud. Tovariš Greif je obudil spomin na tiste dni pred 31. leti, ko je prvič srečal v gozdovih kasejskega narod- nega heroja Vojka, sina Franca Pre- mrla in pri tem poudaril:

"Tovariš Franc, Tvoja zasluga je, da je sin Vojko postal slaven parti- zanski junak. Ko smo hodili po Tr- novskem gozdu, nam je Janko s po- nosom govoril o Tebi."

Potem je tovariš Greif s tovariši toplimi besedami orisal življenjsko pot pokojnega Franca Premrla in nje- gove družine. Zato, ker je svoje otce posljal v boj za svobodo, je bil preganjan in poslan v zapore. Ko se je vrnil iz zapora, ni več imel sre- če, da bi bil obli sina Janka - Vojka, ki je medtem že padel za svobodo. Tik pred svobodo - dne 30. aprila 1945 - so četniki zverinski ubili se hčerko Božo. Po osvoboditvi je potem nameste sina Vojka sam prihajal na spominske proslave velike borbe na Nanosu in v drugih krajih. Skupaj z nekdanjimi Vojkovimi borci se je ve- selil svobode in z njimi pel parti- zanske pesmi. Narodu je pokojni Franc Premrl dal junake, Slovence in človeka, ki se ga bodo spominjali in spoštovali tudi tisti rodovi, ki pri- hajajo za nami. Takšni tovariši, de- lavni in skromni so ustvarjali našo svobodo.

Po govoru je pevski zbor zapel se Kosovelovo "Bori", na kar je zemlja zagrnjena človeškim okleno s trup- lom zavednega in člena Slovence Franca Premrla. Pod visokim Nano- som bo počival skupaj z ženo in hčerko Božo. V nas pa bo ostal svet- lati spomin na tovariša Franca Pre- mrla kot enega izmed tistih zave- nih tovarišev, ki je domovini dal vse, kar lahko da iskren, dober in zvest sin svojega naroda.

A. Pagon - Ogarev

Darovi in prispevki

ZA TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

Pri izpolnitvi prijavnice za vstop so darovali: Vincenc Fonda (Bazo- vica) 1000 lir, Rihard Simolič (Trst) 5000 lir, Ernest Codarin (Trst) 2000 lir.

Nameste cvetja na grob Pepija Grzančiča daruje Josip Macarol iz Gropade 2000 lir.

V počastitev spomina pok. Ma- rije Pregarc vd. Glavina darujeta Marčeta in Anton Malalan (Lonjer) 2000 lir.

V počastitev spomina pok. tova- riša Grzančiča darujejo Ema To- mažič 2000 lir, E. in F. K. 1000 lir.

Vesela družba pri kozarcu doma- čega vina v Lonjerju je zbrala 6000 lir.

ZA PROSEŠKI KULTURNI DOM

Emil Žužič 5000 lir, Drago Segi- na 5000 lir, SD "Primorje" 50.000 lir, Odbor za puste prireditve 50.000 lir, pevski zbor "Vasilij Mirko" 50.000 lir, Karel Pirjavec 1000 lir, Jaka Kemperle 2000 lir, Mar- tin Rupel 2000 lir, Marij Milčič 10.000 lir, prof. glasbe 5000 lir.

Nameste cvetja na grob Ivana Puntarja darujejo letniki 1907 s Proseka: Angel Bogatec 1000 lir, Milko Čuk 1000 lir, Lojze Lukša 1000 lir, Franc Puntar 1000 lir, Ru- dolf Rupel 1500 lir, Karlo Rupel 1000 lir, Milko Sirca 2000 lir, Mi- livoj Susič 1000 lir, Dominik Ukmar 1000 lir, Viktor Ukmar 2000 lir.

Ob 2. obletnici smrti dragega mo- ža in očeta Uga Margona daru- jejo žena in otroka 10.000 lir za Glasbeno matiko.

V počastitev spomina pok. Pepija Grzančiča darujeta družini Hrova- tin in Vremec 5.000 lir za SD "Po- let".

Nameste cvetja na grob Josipine Zafran daruje družina Josip Ber- don - Pulje 5000 lir za SD "Sla- vec" iz Ricmanj.

Ob 10. obletnici smrti Franca Kravosa daruje mama 10.000 lir za SZ "Bor".

V spomin pok. Netke ob prvi obletnici daruje sestra Amalija Čok od Sv. Ivana 1000 lir za Dijasko matiko, 1000 lir za Glasbeno matic- ko, 1000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor in 1000 lir za PD "Sla- vko Škamperles".

V spomin pok. Emilija Novaka daruje družina Sušteršič iz Pra- prota 2000 lir za PD "Slavsko Škam- perles".

Nameste cvetja na grob Pepija Grzančiča darujejo Marija Dolenc 5000 lir, Božica in Josip Čuk 3000 lir, Lucija in Seraf Hrovatin 5000 lir za PD "Tabor" Opčine.

V počastitev spomina dragega Pe- pija Grzančiča daruje žena Ivanka 5000 lir za PD "Tabor", 5000 lir za SD "Polet", 5000 lir za sekcijo KIP Opčine, 5000 lir za Zvezo in- validov, 5000 lir za cerkveni pevski zbor, 5000 lir za popravilo orgel- cerkve sv. Jerneja na Opčinah, za Zvezo partizanov Opčine 5000 lir.

V počastitev spomina Pepija Gri- zančiča daruje družina Gruden 2500

lir za PD "Tabor".

V počastitev spomina dragega o- četa Zeljka Kureta daruje sin Lean- dro 15.000 lir za PD "France Pre- šeren" iz Boljunca.

V spomin pokojnega očeta Jako- ba Švare daruje sin Oskar 10.000 lir za PD "Slavec".

Nameste cvetja na grob Jožefa Zafran iz Loga daruje družina Ko- mar (Log št. 4) 2000 lir za Dijasko matiko.

Nameste cvetja na grob Jožefa Zafran daruje družina Berdon - Pu- lje 10.000 lir za Baragov dom v Ricmanjih.

V počastitev spomina pok. Jožeta Grzančiča darujeta Tanja in La- do Turina 2000 lir za SD "Polet".

V počastitev spomina Pepija Gri- zančiča daruje družina Radja Do- lenca 3000 lir za popravilo pro- svetnega doma na Opčinah. V isti namen daruje skupina tovarišev zbranih na partizanskem sestanku v prosvetnem domu na Opčinah, 13.000 lir.

V počastitev spomina Rudija So- siča darujejo Rudi, Pierina in Sil- vo Sosič 6000 lir za popravilo pro- svetnega doma na Opčinah.

V počastitev spomina Pepija Gri- zančiča darujejo prijateljice žene Ivanke 6000 lir za SD "Polet" in 6000 lir za PD "Tabor". V isti na- men daruje Pepi Gorkič 2500 lir za SD "Polet" in 2500 lir za PD "Tabor".

V počastitev spomina Pepija Gri- zančiča daruje Mila Sosič 2500 lir za popravilo PD "Tabor" na Op- činah.

V počastitev spomina tovariša Pe- pija Grzančiča daruje Slava Čebul- ček 5000 lir za popravilo prosvet- nega doma na Opčinah.

V počastitev spomina pok. Pepija Grzančiča darujeta Stanka in Ivan- ka Hrovatin 5000 lir za popravilo prosvetnega doma na Opčinah.

Nameste cvetja na grob Ivana Puntarja darujeta Justo Segina 5000 lir in Milan Rupel (Prosek 366) 2000 lir za SD "Primorje".

V počastitev spomina Ivana Pun- tarja daruje brat Edvard 5000 lir za Center za rakasta obolenja.

V počastitev spomina nepozabne mame in none Marije Micheluzzi darujejo Danilo, Fanica in Selma Micheluzzi 4000 lir za Dijasko matic- ko, 4000 lir za Glasbeno matic- ko in 2000 lir za Slovensko planinsko društvo v Trstu.

Družini Grbec - Patrizio daru- jejo žena 5000 lir za revijo "Galeb", 5000 lir za Glasbeno matico in 5000 lir za PD "dvan Grbec".

V počastitev spomina Pepija Gri- zančiča darujeta Anita in Ernest Malalan 2000 lir za SD "Polet".

V počastitev spomina pok. Alojza Grilanca daruje družina Bak iz Padrič 3.000 lir za SZ "Gaja" in 3.000 lir za PD "Slovani".

V počastitev spomina pok. Pepija Grzančiča darujeta Zmaga in Lu- ka Malalan 3.000 lir za spomenik padlim na Opčinah.

V počastitev spomina pokojne Ma- rije Glavina daruje Ivana Zafran iz Ricmanj 5 tisoč lir za Primorski dnevnik.

Obvestila

Patronat INAC

34133 Trst, Ul. Cicerone 8/b - Telef. 62785

S tem člankom začnjam te- densko rubriko o socialnih vpra- šanjih z upanjem, da bodo naša obvestila čitateljem koristna in da jih bomo tako seznanili s te- mi vprašanji, ki so iz dneva v dan bolj zapletena in večjemu delu naših čitateljev nepoznana.

Prošnje za "olkje"

Prijave za prispevek pri pridelova- nju oljk je treba vložiti do konca meseca aprila. Več pridelovalcev je že uredilo ta sicer enostaven opre- vek. Nekateri pa še prošnje niso

RADIO VELE VIZIJA

NEDELJA, 8. APRILA

PONEDELJEK, 9. APRILA

TRST A

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.05 Slov. motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 11.15 Mladinski oder: «Rdeči lev»; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Nepozabne melodije; 13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 15.30 A. Saitta: «Grde ženske» (drama); 17.00 Sport in glasba; 18.30 Koncert; 19.25 Ital. popevka; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Sodobna glasba; 22.20 Zabavna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 20.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 7.40 Dopoldanska glasba; 9.00 Nesmrtni melodije; 10.00 Orkester; 10.30 Dd melodije do melodije; 11.30 Dogodki in odmevi; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Zunanje politični pregled; 15.00 Pisana glasba; 15.30 Plošče; 16.30 Popevke; 17.00 Sosedni kraji in ljudje; 17.35 Glasba po željah; 18.45 Domače pesmi; 19.15 Na športnih igriščih; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Parada orkestror; 21.00 Sportna nedelja; 21.15 Operetna glasba; 22.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM
8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.00 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.10 Nabožna oddaja; 11.35 Roditeljski krožek; 12.00 Plošče; 13.15 Kulturni pregled; 14.00 Kviz za otroke; 14.30 Plošče; 15.10 Popolne za Mino; 16.30 Nogomet od minute do minute; 17.30 Glasbeni varieté; 18.20 Koncert; 19.30 Francosčina na veseli način; 20.25 «Andata e ritorno»; 21.15 Radijska črtica; 21.45 Pianist M. Campanella; 22.15 A. Bonsanti: «Briganti in Maremma».

II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki varieté; 11.00 Mike ob nedeljah; 12.00 Sportne prognoze; 13.00 Kviz; 13.35 Ako gradimo; 14.30 Je ta glasba resna?; 15.00 Preizkušajo se dilemti; 15.30 Vam uga glasika?; 16.25 Plošče; 17.30 Sportna nedelja; 18.40 Gino Paoli o Gino Paoliju; 19.05 Gino Paoli o Gino Paoliju; 20.10 Operni svet; 21.00 Je vdova vedno vesela?; 22.00 Plošče in skeči.

III. PROGRAM
9.05 Gregorijansko petje; 9.45 Sličice iz Francije; 10.00 Koncert; 11.00 Skladbe za orgle; 12.20 Shakespeare v Italiji; 13.00 Folk. skladbe; 14.15 Pianist Benedetti Michelangeli; 15.30 Nello Saitto: «I catedratici in «I bidelli»; 17.40 Plošče; 19.15 Večerni koncert;

SLOVENIJA
7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.30 Poročila; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 Igra za otroke — Rajko Ranfi; «Radio huda luknja»; 8.50 Skladbe za mladino; 9.05 Koncert; 10.05 Še pomnite, tovariši...; 10.25 Pesmi borbe; 13.30 Nedeljska reportaža; 14.05 Popularne operne melodije; 14.30 A. Daudet: Elikzir — humoreska; 15.05 Veliki zabavni orkestri; 15.30 Sportno popoldne; 17.30 Iz slov. lahke glasbe; 18.00 Lete z nami; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer!; 22.20 Zaplešite z nami; 23.05 Literarni nokturno — Z. Jirokta: Bolnišnica; 23.15 Jazz za vse.

ITAL. TELEVIZIJA
11.00 Maša; 12.00 Ob 12. uri; 12.30 V studiju; 7.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Prenos športnega dogodka; 16.45 Program za mladino; 17.45 Sportni rezultati in kronike; 18.00 Dnevnik; 18.10 Nagradno tekmovalstvo; 19.05 Napoved programa; 19.20 Nogometno prvenstvo in sportne vesti; 20.30 Dnevnik; 21.00 Glasbeni prireditve; 22.15 Sportna nedelja; 23.10 Dnevnik.

II. KANAL
16.45 Neposredni športni prenos; 18.40 Nogometno prvenstvo; 21.00 Dnevnik; 21.20 TV film «Zlata pasta»; 22.10 Človek in znanost.

JUG. TELEVIZIJA OD 8. DO 14. APRILA 1973

NEDELJA, 8. aprila 1973
9.35 Ansambel Rudija Bardonferja; 10.05 Mosaik; 10.10 Kmetijska oddaja; 10.55 Otroška matineja; 11.45 Metode dela samoupravnih organov; 12.15 «Naše malo mesto»; 13.05, 18.20, 20.00, 22.10 Poročila; 13.10 TV kažipot; 14.00 Ljudje in zemlja; 15.00 Nedeljsko popoldne; 18.00 Za konec tedna; 18.25 Bitka za Anglijo; 19.45 Risanka; 20.35 V avtobus — film; 21.25 Zabavna oddaja; 21.40 Sportni pregled.

KOPRSKA BARVNA TV
15.00 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, prenos iz Sarajeva; 19.45 «Stvarnost in fantazija» — film; 20.15 Za konec tedna; 20.30 Dnevnik Ane Frank — film; 22.00 Jazz.

PONEDELJEK, 9. aprila 1973
9.05 Odrpta univerza; 9.35 — 11.00 TV v šoli; 10.30 Angleščina; 10.45 Nemščina; 15.00 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu; 17.00 O. Wilde: Srečni princ; 18.15 Obzornik; 18.30 Skrivnosti Jadra; 18.55 Mosaik; 19.00 Mlada za mlade; 19.45 Risanka; 20.00, 23.10 TV dnevnik; 20.30 M. Gorki: Pred voharjem; 21.40 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu.

KOPRSKA BARVNA TV
19.00 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu; 20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Dn Lurio Show; 21.00 Gvajana, dežela voda; 21.30 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu.

TOREK, 20. aprila 1973
9.35, 11.00 TV v šoli; 10.40 Ru-

PRI SLOVENSKIH EMIGRANTIH IZ BENEČIJE V BELGIJSKEM RUDARSKEM KRAJU TAMINES

NA BRUSELJSKEM LETALIŠČU

Ko se je jekleni pič Alitalie spuščal na glavno bruseljsko letališče, je bila že tema. Mesto pod nami s svojo prostrano okolico se je svetlikalo v milijonih belih in rumenih luči. Rumene so v dolgih trakvih in številnih pentljah sekale in prepletale pokrajino in zarisavale avtoceste, bele so označevale mestne ulice. Bogato deželo je dalo slutiti vse to razkošje svetlobe in Bruselj se je risal v vsej svoji veleumestni razsežnosti. Lep, močan pogled, ki pa ni mogel v celoti zaposliti našega zanimanja. Živeli smo v pričakovanju prvega stika z našimi gostitelji — beneškimi rojaki — emigranti, ki jim je tujina dala, česar jim ni mogla dati domačija: delo in zaslužek.

Formalnosti so bile hitro opravljene, ker se pri izhodu ne ponašajo dokaj strogi pregledi prtljage in oseb na vseh letališčih. S terase prostorne pasaze, ki vodi proti izhodu, nam je nekaj rok pomahalo v prvi pozdrav. Na dajavo je bilo mogoče spoznati mogočeno Jacovo postavbo in njegove košate brke. S tovarnjakom polnim kulis in rekvizitov je prišel v Bruselj že dan prej. S šoferjem Mihljem sta morala prevoziti na stotine kilometrov skozi Avstrijo in Nemčijo in opraviti nekaj desetnih carsinskih postopkov. Z njim so bili predsednik sekcije slovenskih beneških emigrantov v Taminu Alfred Čičigoj, pa tajnik sekcije Dario Kanalic in še nekaj odbornikov. Bilo je tudi nekaj drugih emigrantov, svojcev in prijateljev članov zbora «Rečani» iz Ljes. Nekateri od naših so jih že poznali in bilo je, ko da so se srečali že stari znanci. Iskreni stiski rok in nič uradnega, nič na-

II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Galerija melodrame; 9.15 Orkester; 9.50 Benfatto-Bona; «Giuseppe Mazzini»; 10.05 Plošče za poletje; 10.35 Pisan spored; 13.50 Zakaj in kako; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.10 Pogovorimo se tudi o tem; 22.43 Naljevanje; 23.05 Jazz.

III. PRCCRAM
9.30 Pergolesi in Clementi; 10.00 Koncert; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.15 Glasba skozi čas; 14.30 Polifonske skladbe; 16.15 D. Sarrò: «L'impresario delle Capatie»; 17.20 Enotni razred; sovjetsko slovo; 17.35 Strani iz albuma; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.45 Kulturni pregled; 19.30 Koncert; 20.00 Ob 500-letnici rojstva Nikolaja Kopernika; 21.30 Walter: «Maček na rami».

SLOVENIJA
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreativa; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljice; 9.20 Veliki zabavni orkestri; 9.40 Ciciban svet; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Blaž Arnič: Pesem planin; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Oktet Gallus; 15.40 V svetu lahke glasbe; 14.00 «Vrtljake»; 14.40 Zvočni in barve; 17.10 Glasbeno popoldne; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Jug. pevec zabavne glasbe; 18.35 «Interna 469»; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel Toneta Zagarja; 20.00 «Ti in opera»; Viktor Molka; 20.25 Za ljubitelje jazz; 23.05 M. Kravos: Pesmi; 23.15 Popevke.

ITAL. TELEVIZIJA
9.45 Šola; 12.30 Monografije; 13.00 Ob 13. uri; 13.30 Dnevnik; 14.00 Francoska; 14.30 Nemščina; 15.00 Šola; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Knjižna oddaja; 19.15 Življenje na Angleskem; 19.45 Sport in ital. kronike; 20.20 Dnevnik; 21.00 Film: «Colazione da Tiffany»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL
21.00 Dnevnik; 21.20 Srečanja; 22.20 Simf. koncert; na sporedu Antonin Dvorak.

čajni pult. Nad mizami je plaval mračna svetloba nočnega lokala, čeprav v resnici to ni bil. Konverzacija z natakarijem je opravil Benedetić v francosčini seveda, in posledica tega je bila, da so nam postregli z najbolje ne navadno večerjo, kar si jih lahko predstavljate.

Z dvema avtobusoma smo se takoj nato odpravili skozi vse mesto prav na njegov nasprotni konec v okraj Anderlecht, kjer je bil naš Hotel Van Belle, kot običajno je bilo pri razmeščanju po sobah nekaj nesporazumov in duhovnih zamenjav. V recepciji so bili namreč prepričani, da so dobili na prenočevanje skupino študentov in so zato kot dobri poznavalci razmer kar po svoje pomislili fante in dekleta. Celo gospo-

rejenega, po domače in preprosto, kakor so preprosti in iskreni ti naši beneški ljudje. Največ znanost sta seveda imela župnik Čenčič pa naš Izidor Predan. Prvega je obkolilo nekaj njegovih faranov, drugega je sprejel topele bratov oboje.

KOPRSKA BARVNA TV
20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Saga o Forsythu; 21.40 Slovenska kmečka hiša.

PETEK, 13. aprila 1973
9.30, 14.40 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 16.55 Veseli tobožan; 17.25 Svetovno hokejsko prvenstvo skupine A srečanje SZ — CSSR; 19.45 Risanka; 20.00, 22.55 TV dnevnik; 20.25 S TV kameru v kolektivih; 20.35 P. Buck: Dobra zemlja.

KOPRSKA BARVNA TV
17.30 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu; 20.15 Poročila; 20.30 Nihče ne sme vedeti; 21.20 Monstrum — kratak film; 21.30 Zabavno glasbena oddaja.

SOBOTA, 14. aprila 1973
9.35, 11.00 TV v šoli; 13.50 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu; 16.30 Državno košarkarsko prvenstvo; 19.20 Mr. Magoo — film; 19.15 Humor, oddaja; 19.45 Risanka; 20.00, 22.30 TV dnevnik; 20.30 Moji gostje: Vlado Stefančič; 21.20 Mafija — serijski film; 22.10 TV kažipot; 22.35 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu.

KOPRSKA BARVNA TV
13.50 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu; 16.30 Košarka — Jugoplastika — Radnički; 19.45 Majda Sepe; 20.30 «Obelganje» — film; 21.20 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu.

du župniku so jo nehoti nakuhal, pa se je k sreči vse prav uredilo. Hotel sam je bil bolj skromne vrste v starem zverženem poslopiju, toda svažen in z gostoljubnim — španskim osebjem. Pozneje, vendar se istega večera, smo lahko ugotovili, da je okraj Anderlecht na gostu poseljen s tujimi priseljenci, med katerimi prevladujejo prav Španci, ki so v glavnem lastniki raznih značilnih španskih lokalov. Nekaj je Grkov, pa tudi kakšnega Jugoslavana je mogoče najti. Ne manjka seveda niti Italijanov. Okraj sam po sebi ni prav nič privlačen, vsaj tak vtiš daje dolga, široka in ravna Ulica Chaussee de Mams, ki povezuje samo periferijo z glavnim obkrožnim mestnim bulevarjem in ob kateri so vsaka druga vrata vhod v lokal ali trgovino.

VEČERNI SPREHOD
Za spanje ni bilo prave volje, zato smo jo po skupinah mahali proti mestnemu središču. Čuden urnik imajo v Bruslju. Okrog polnoči je še vse odprto od trgovin z zelenjavo do mesnic, da o gostinskih lokalih niti ne govorim. Vsi so polni ljudi, zato pa so ulice praktično prazne razmeroma že zelo zgodaj.

Nekaj je bilo seveda treba pjesti, saj nas standardno kosilo v letalu ni moglo nasiti. Razgledovali smo se po francoskih in flamskih napisih (za dvojezičnost je kar dobro poskrbljeno), dokler ni naših pogledov pritegnili neonski napis «Le Brasserie», kar bi pomenilo nekakšno pivnico za pivo. Lokal je tudi bil v slogu tipične flamske pivnice z velikim bakrenim kotlom na sredini, ki je nekod moral v resnici služiti kot pivovarniški kotel, sedaj pa je bil preurejen v okrogel to-

Dobro prespana noč nas je osvežila in prijetno sončno vreme nas je pozdravilo naslednje jutro. Kratak sestanek po zajtrku z domačimi prireditelji «Praznika emigrantov» za pripravo programa s kategoričnim dogovorom, da morajo biti uradni nagovori na uradni otvoritvi novega sedeža sekcije v Taminu kratki, tri do štiri minute največ, kolikor je treba za pozdrav in nekaj spodbudnih besed. Potem pa na pot v kavih 60 km oddaljeno rudarsko središče, kjer prebiva glavni del naših beneških emigrantov. S prvimi avtobusom so odpravili pevec in pevke zbora «Rečani» s pevkom Renom Markičem. Župnik Čenčičem, dr. Dragom Štoko in še nekaterimi, ker je bila za dopolnila na programu maša, ki jo je opravil g. Čenčič za emigrante. Tudi spregovoril jim je in njegova vridiga je bila pridiga duhovnika in Benečana, ki ima svoje ljudi rad, ki se zavzema, z njemu lastno hojevitostjo in odkritostjo za njihove socialne in narodnostne pravice.

Z drugim avtobusom so šli na pot člani Stalnega slovenskega gledališča in kar nas je še bilo iz spremstva. Široka lepo asfaltirana cesta se kmalu izvije iz mestnega področja in usmeri proti jurovzhodu v smeri proti Namurju in Charleroiu. Ravniška pokrajina s komaj zaznavnimi vzpetinami ni nič kaj zanimiva. Pomlad je v zamudi in zelene travnatne površine se povsod borijo z rumenkasto prašno zemljo za življenjski prostor. Obcestna tabla nas opozori, da se vozimo skozi zgodovinski Waterloo, kjer je Napoleon s svojo armado doživil brikade ura. Umetni grit na desni strani ceste s spomenikom na vrhu, do katerega vodi strma stopnišča, je danes nima prica tragedije velikega stratega. Le nek-ki kitarci trov dalje nam šofer odkrije drugo dimenzijo Belgie — rojstno hišo znanega belgijskega kolešarja Van Loya tik ob cesti in za njo razsežno posestvo, ki si ga je prisluzil s pritiskanjem na pedale. Napoleon in Van Loy: dve dobi, dva svetova...

Namur ostaja na levi. Charleroi na desni, nekje na sredini je Marcelline žalostnega spomina, kjer je pred dvema letoma v strašni rudniški katastrofi izgubil življenje tudi nekaj desetnih naših beneških izseljencev. In tu je tudi Tamin, končni cilj naše vožnje in našega obiska. Mestce s kakimi 8000 prebivalci, od katerih jih je skoraj četrtina tujih delavcev in med njimi okrog 1500 iz naše dežele, beneških Slovencev samih pa spet polovica teh. Že na prvi pogled je očitno, da smo v rudarskem kraju, v kraju premo-govnikov. Rumenkasti prah se meša s črnim in nizke hiše so potemnjene pod usedlino črnega zla. Tesnoba je ta občutek tujine, ki je postala drugi dom naših bratov po krvi, tesnoba se je račun poravnal Benedetić. Nočnih

— Zelite prosim?
— Kaj imate, prosim?
— To in ono pa tudi «plateau» de Brasserie...
— Dobro, bomo «plateau» — do- loči Benedetić s svetovljanskim poznavanjem...
— Trois, začudeno povzame natakari- ca. Očitno se ji je zdelo preveč za take omizje.
— Benedetić je njeno vprašanje razumel drugače, ustrašil se je lastne skromnosti in iztegnil štiri prste.

— Quatre, prosim...
In tako smo si potem ponujali štiri velike «plateau» surovih škobj — ostrig, mušlov, rakcev in ježkov, podloženi z ledom in okrašenih z mastno zelenimi algami, brez kruha seveda. Pri najboljši volji nismo mogli vsega pospraviti, čeprav smo si pomagali s francoskim vinom. Za kazen je račun poravnal Benedetić. Nočnih

Ob omizjih so se srečavali znanci in prijatelji iz domovine in izseljenj, ki že več let živijo v Belgiji. Nazdravljali so si ob veselimi snidenju in obujali spomine na domače kraje.

Ob omizjih so se srečavali znanci in prijatelji iz domovine in izseljenj, ki že več let živijo v Belgiji. Nazdravljali so si ob veselimi snidenju in obujali spomine na domače kraje.

Pevski zbor «Rečani» iz Ljes na odru dvorane v Taminu med pozdravnim nagovorom predsednika društva Avgusta Lauretga (Foto Luciano Feletig)

težav zaradi tega k sreči ni bilo nobenih, toda nasvet, če boste potovali v Bruselj, ne bo odveč, če greste v Bruselj, ne hodite z Benedetićem, če pa že greste z njim, nikar ne pjdite z njim na večerjo. Nas že ne bo spravil več na led... s školjkami.

V TAMINES SKOZI WATERLOO

Dobro prespana noč nas je osvežila in prijetno sončno vreme nas je pozdravilo naslednje jutro. Kratak sestanek po zajtrku z domačimi prireditelji «Praznika emigrantov» za pripravo programa s kategoričnim dogovorom, da morajo biti uradni nagovori na uradni otvoritvi novega sedeža sekcije v Taminu kratki, tri do štiri minute največ, kolikor je treba za pozdrav in nekaj spodbudnih besed. Potem pa na pot v kavih 60 km oddaljeno rudarsko središče, kjer prebiva glavni del naših beneških emigrantov. S prvimi avtobusom so odpravili pevec in pevke zbora «Rečani» s pevkom Renom Markičem. Župnik Čenčičem, dr. Dragom Štoko in še nekaterimi, ker je bila za dopolnila na programu maša, ki jo je opravil g. Čenčič za emigrante. Tudi spregovoril jim je in njegova vridiga je bila pridiga duhovnika in Benečana, ki ima svoje ljudi rad, ki se zavzema, z njemu lastno hojevitostjo in odkritostjo za njihove socialne in narodnostne pravice.

Z drugim avtobusom so šli na pot člani Stalnega slovenskega gledališča in kar nas je še bilo iz spremstva. Široka lepo asfaltirana cesta se kmalu izvije iz mestnega področja in usmeri proti jurovzhodu v smeri proti Namurju in Charleroiu. Ravniška pokrajina s komaj zaznavnimi vzpetinami ni nič kaj zanimiva. Pomlad je v zamudi in zelene travnatne površine se povsod borijo z rumenkasto prašno zemljo za življenjski prostor. Obcestna tabla nas opozori, da se vozimo skozi zgodovinski Waterloo, kjer je Napoleon s svojo armado doživil brikade ura. Umetni grit na desni strani ceste s spomenikom na vrhu, do katerega vodi strma stopnišča, je danes nima prica tragedije velikega stratega. Le nek-ki kitarci trov dalje nam šofer odkrije drugo dimenzijo Belgie — rojstno hišo znanega belgijskega kolešarja Van Loya tik ob cesti in za njo razsežno posestvo, ki si ga je prisluzil s pritiskanjem na pedale. Napoleon in Van Loy: dve dobi, dva svetova...

Namur ostaja na levi. Charleroi na desni, nekje na sredini je Marcelline žalostnega spomina, kjer je pred dvema letoma v strašni rudniški katastrofi izgubil življenje tudi nekaj desetnih naših beneških izseljencev. In tu je tudi Tamin, končni cilj naše vožnje in našega obiska. Mestce s kakimi 8000 prebivalci, od katerih jih je skoraj četrtina tujih delavcev in med njimi okrog 1500 iz naše dežele, beneških Slovencev samih pa spet polovica teh. Že na prvi pogled je očitno, da smo v rudarskem kraju, v kraju premo-govnikov. Rumenkasti prah se meša s črnim in nizke hiše so potemnjene pod usedlino črnega zla. Tesnoba je ta občutek tujine, ki je postala drugi dom naših bratov po krvi, tesnoba se je račun poravnal Benedetić. Nočnih

Ob omizjih so se srečavali znanci in prijatelji iz domovine in izseljenj, ki že več let živijo v Belgiji. Nazdravljali so si ob veselimi snidenju in obujali spomine na domače kraje.

Ob omizjih so se srečavali znanci in prijatelji iz domovine in izseljenj, ki že več let živijo v Belgiji. Nazdravljali so si ob veselimi snidenju in obujali spomine na domače kraje.

kosko. Kot večina beneških mladenčev je opravil samo italijansko osnovno šolo, ki mu ni mogla nuditi ničesar. S prirodno nadarjenostjo si je sam širil obozrje in v trdi stvarnosti emigranta sje izbrusil svoj svetovni nazor. Iz oči mu je brati dobroščnost, toda kakor se leveda svojih nalog, risajo v njegovem značaju odločnost in razsodnost, s katero premaguje manjšo sproščenost in omejeno govorno vezanost.

Vesel je bil knjig, ki sem mu jih za sekotko izročil kot darilo Primorskega dnevnika. Pobral sem ga, če jih bodo emigranti brali, saj gre za preproste zgodbe, za Trinkeve spomine in pesmi in podobno branje. «Starejši je — prvi — toda mladina bolj teko. Slovenskih šol nimamo in naši otroci hodijo največ v francoske, na ulici govorijo z domačimi vrstniki francosko in le doma, pa ne povsod, slišijo domačo beneško besedo. Tudi pri Čičigoju ni drugače. Njegova žena je iz Karnje v slovenscine ne pozna. Družinski pogovor jim teče v francoski, otroka silita po francosko, razmeta pa tudi italijansko in slovenscino.

«Tudi za to smo si ustanovili svojo sekcijo, da bomo ohranili vsaj v njej naš jezik in z njim zavest pripadnosti slovenskemu rodu, pravi Čičigoj in pristavi: «Trdo bo treba delati in zato nam je vsaka pomembna dragocena. Hvalježi smo bratom emigrantom iz Švice, kjer je naš osrednji društveni sedež, hvalježi smo vsem, ki se doma in kjerkoli zbirajo za nas in našo bodočnost.»

URADNA SVEČANOST
Uradno odprtje sedeža taminse sekcije naših slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije ni bilo v sedežu samem, ker je premajhen, čeprav bo lahko dobro služil svojemu namenu. Prireditelji so si za to priložnost oskrbeli mestno dvorano, ki lahko sprejme blizu 400 ljudi. Razmeroma zgodnja popoldanska ura očitno ni bila odobrena za takšno slovesnost. Ljudje so že zaposleni, čeprav je sobota, tisti, ki so imeli nočno izmeno še počivajo. Toda nekaj se jih je vendarle zbralo.

Prišel je tudi italijanski vicekonzul iz Namurja Mario Chialamberto, starejši gospod, ki je dobro obveščen o slovenskem prekluku beneških emigrantov in o njihovih problemih. Pred začetkom svečanosti in v pričakovanju mestnega župana se pogovarjamo z njim o raznih vprašanjih, o številu emigrantov na njegovem področju in o perspektivi njihovega povratka v domače kraje. Prav nič ni optimist glede take možnosti v dohodnem času. Pogovor zanese na gospodarsko problematiko in nekani resignirano ugotovijo, da italijanska lira «vale po» na evropskih valutnih tržiščih, zaslužek emigrantov pa je vendarle dober. Kdo bi hodil nazaj, dokler je tako? Glede pogovornega jezika emigrantov pravi, da postaja vse bolj francoski. V mnogih emigrantskih družinah, in ne le v onih z mešanimi zakoni, govorijo že skoraj izključno francoski, otroci pa v večini primerov sploh ne znajo drugega kot francosčino. Sami smo se lahko prepričali, da je na splošno res tako, le da je pri naših Benečanih domača govorica vendarle bolj zasidrana, zlasti ko so med seboj. Tudi naš gostitelj, predsednik sekcije Čičigoj, soglasa s tem ugotavljanjem.

O sami otvoritveni svečanosti sem že pisal in ni, da bi se ponavljalo. Iz vseh govorov je izzevala želja, da bi se v domovini čimprej ustvarili pogoji za povratek naših ljudi, dotlej pa želja, da bi se v tujini ohranila in še okrepila njihova narodna zavest, kot se je okrepila socialna in z njo naprednejši pogled na družbeno problematiko. Sekcija slovenskih beneških emigrantov je le po in zgornjo potrdilo te zavesti. Najbolj prepričljivi v svojih posegih so Benečani sami, predsednik Društva slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije Marko Petrig, emigrant iz Švice, pa Izidor Predan, predsednik skupnega društva «Trinke» iz Čedad, pa župnik Emil Čenčič, pa seveda oba emigrantska sindikalista levičarke in katoliške organizacije, ki govorita o pravicah beneških Slovencev in z vso ostrino obravnava vprašanje emigrantov, ki da mislo niti beneški, niti italijanski pač pa svetovni problem, problem kapitalistične politike baronov. Kritike letijo na desne deželne oblasti, na rimsko vlado. Emigranti nečajo moščin, nečajo podpor, nečajo diskriminacij, hočejo politiko za emigrante, ki je sedaj ni.

Predstavnik rimske vlade posluša in prikramava, potem, po uradnem delu se opravičuje, da naredi, kar more za te italijanske državljane na tujem. Prisotni emigranti molčijo. Zanje so to besede, ki jih poznajo, ki jih občutijo na lastni koži, ki se jim kot bolečina zajeda v žulje na rokah in kot strupeni prah v pljuča na stotine metrov pod zemljo. Niti domača pesem zbora «Rečani» ne more spremeniti vzdušja, kvečemu razbol že tako boleče rane domotožja pa čeprav kaže njih pesem «Od strani Matujurja» — Pokonci Slovinci, stopimo na plan. Pa vendar je tadan za naše beneške rojake v Taminu in bližnjih krajih praznik, praznik slovenske kulture v Evropi, kot je dejal Marko Petrig, praznik, ki jim bo ostal v spominu in ki bo še dolgo preživel njihovih pogovorov, kot je zagotovil predsednik Čičigoj.

ALFRED ČIČIGOJ
Poznam te naše beneške ljudi še iz časov partizanstva po gra-

pah Beneške Slovenije, poznam jih iz njihovih povojnih prizadevanj doma, poznam mlajši emigrantski rod, ki je v tujini visoko dvignil zastavo socialnega, idejnega in narodnega osvobodjenja. Ko sem pred 30 leti hodil okrog Dreke pod beneško stranjo Kolovrata, je bil Alfred Čičigoj še otrok. Gotovo ni razumel hudega časa vojne in tudi še ne trdrega življenja svojih ljudi. Danes mu je okrog 35 let in razume oboje, zlasti drugo. Niti 20 let mu ni bilo, ko je moral v svet. Izbral si je Belgijo, kjer so pred njim delali že drugi domačini. Zaril se je v rov in garal zase in za domače. Pred več leti mu je minila eksplozivna v roki in ga hudo ranila v trebuh in po rokah. Okreval je in se spet zaril v rov, saj mu drugega ni kazalo. Z marljivostjo in s svojim mirom si je pridobil ugled pri rojakih, pri domačinih in tudi pri mestnih oblasteh. Napredoval je do vodje delovne skupine rova, kar je tudi danes in ljudje ga imajo radi. Ko so pred nekaj meseci ustanovili sekcijo Društva slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije, kot najmlajšo med dvajsetimi, je bil soglasno izbran za predsednika.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

PRIMORSKE NOGOMETNE EKIPE V SLOVENSKIH LIGAH

Nepričakovana zmaga Tolmina v Mirnu

Izola, Koper, Primorje in Vozila so startali zelo dobro

SLOVENSKA LIGA

Nogometaši Koprna in Izole so startali nadvse solidno. Koper je doma remiziral z jessenskim prvotom Željeznikom iz Maribora, pri čemer se je tekma končala brez golov. Nedvomno zasluži pohvalo obramba, ki ni klonila pred izredno učinkovitimi mariborskimi napadalci, ki so v jeseni dosegali povprečno tri gole na tekmo. Pa tudi napad, ki si je ustvaril malo priložnosti, ne moremo kritizirati, saj ima Željeznikar tudi najboljšo obrambo v slovenski ligi in je doslej v 12 tekmah prejel le 8 zadetkov.

Izola je v Kranju premagala tamkajšnji Triglav z golom Lokasa v 20. minuti. Ker je Triglav na zadnjem mestu in še brez zmage, poleg tega pa je sedaj spet močno spremenil ekipo, zmaga Izole še ne pove veliko o njeni trenutni vrednosti. Kljub temu sta tu dve novi točki in napredovanje na četrto mesto, z razliko od Koprna, ki je navzlic osvojenju točki celo nazadaval z osmega na deveto mesto, tako da bo moral tudi vnaprej pokazati dobro formo, če se želi rešiti slabe uvrstitve. Glavna značilnost prvega spomladanskega kola v slovenski ligi pa so bili neuspehi vodilnih ekip, saj so izmed prve šestice vse razen Željeznikarja in Izole okule grenkobo poraza.

ZAHODNA CONSKA LIGA

V zahodni conski ligi so se prvi trije (Slovan, Primorje in Vozila) dobro odrezali in pospravili zmage, izmed katerih je največ vredna zmaga Slovana v derbiu z Litijo. Slednja si je skupaj z Adrio in deloma Savo že na začetku privoščila spadalnost s tem povečala svojo oddaljenost od prvih treh. Mar že to pomeni, da ostajajo le še trije resni kandidati za naslov prvaka? Na odgovor bomo morali počakati še nekaj kol.

V drugi polovici je sedmouvrščena LTH zamenjala svoje mesto z osmouvrščeno Tolmino. Deveti je vrhniški Unmar, ki je Jadrana zrinil na deseto mesto.

Ajdovščina: nevarni Jadran

V Ajdovščini je že prva letošnja tekma prinesla pravo prvenstvo, kar, polno negotovosti in preobratov, nasploh domačega Primorja, dekanski Jadran, ki je po igri v pripravi opozoril vodilne ekipe, da se ga morajo resno paziti, je upravljal pripravo in zadal domačim, ki so nastopili brez svojega najboljšega igralca Batagelja, precej težav. Hitro vodstvo Primorja z golom Begiča v 6. minuti Dekančevov vega polčasa celo povedli po golih Prodana in Krkoča. No, v drugem delu niso več vzdržali naletov Primorja, kateremu je že trda predla. Vozila so sicer še do 57. minute, ko je Kopatin izenačil in nato skoraj a so končno morali le še enkrat pobratiti žogo iz svoje mreže, potem ko je Jamšek dosegel zmagoviti gol za ajdovsko ekipo. Bržkone bi si zaslužili vsaj točko.

Miren: tradicija se ponavlja

Mirencem je že prvo kolo prineslo zelo grenko razočaranje. Potem ko jeseni niso oddali niti točke na svojem igrišču, so tokrat že v začetku sezone prepustili obe. Tolmin je bil spet tisti tradicionalno neugoden nasprotnik, s katerim Adria ne zna zmagati. S tem porazom pa ni zgubila samo točko, temveč tudi skoraj vse možnosti za prvo mesto glede na zmage Slovana, Vozila in Primorja. Borbeni in ostri tolminski nogometaši so domačinom vsilili svoj način igre in zasluženo zmagali. Čeprav so na drugi strani pokazali bore malo nogometnega znanja. K njihovim zmagam je bržkone nekoliko pripomogla tudi psihološka prednost, saj praktično ni imeli kaj izgubiti. Domačinom, ki so sicer z golom Franciskina povedli, vendar pozneje prejeli dva zadetka (strelca obeh Leban), ostane klavirna časi in niso nastopili kompletni (brez Benedičiča in Jerončiča, ki sta igrala le en polčas).

Dr. Aleksander Gala - Peter Partizanski zdravnik

Spomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Nisem hotel, da ranjenci slišijo pogovor. Tudi jih nisem želel še bolj vznemirjati, saj so doslej itak že dovolj prestali. Spremljevalce sem opozoril, da nismo še v bolnici. Ta da je še daleč od tu, čeprav je bila komaj 200 m od javke. Tako bo treba najprej znesti vse ranjence. Vendar bodo to delo lahko opravili samo tisti, ki imajo namen ostati pri nas kot osebe bolnice. Tisti, ki se ne bodo oddaljili ostati v bolnici, lahko odidejo naprej. Naši ljudje, terenci - domačini jim bodo namreč pokazali pot in smer, karom bodo želeli. Oni, ki bodo ostali z nami, bodo morali opravljati vsa dela, ki jim jih bomo na vlogi. Zadrževal sem popolno disciplino, tišino, mir. V bolnici, v ranjenih, kajti to lahko po nepotrebnem izda položaj bolnice. V Loski potok ne bodo hodili. Na patrolnih obhodih se ne le, da jih z nalogami, ki naj bi jih opravljali v bolnici, in z disciplino, ki jo od njih zahteval, do neke mere zastrašim, da bi tako odvračal od namere, da ostanejo z nami, tiste, ki v resnici tega namena niso imeli.

Moje besede so poslušali molče in ko sem jih vprašal, če tma kdo kakšen predlog ali pripombo na to, kar so slišali, so mi molčali. Nič ne izrazi želje, da bi nas zapustili. Očigled-

Vozila: točki v Zagorju

Novogoričani so prvo letošnje preizkušnjo dobro prestali, saj so zmagali na »vroči« delu v Zagorju. Tamkajšnje igrišče slovi po tem, da se z njega zelo težko odnašajo točke, saj skušajo domačini priti do njih na vse načine (dovoljene in nedovoljene). Letos so Zagorjani sicer precej slabi in celo prvenstvo zadnji, vendar zato mogoče še bolj nevarni. Saj imajo v teh začetnih spomladanskih kolid zadnjo priliko za rešitev. Tudi proti Novogoričanom so uprizarili pravo parado grobosti, k sreči pa je bil sodnik pošten, kar se v Zagorju redko zgodi, tako da se Vozila vračajo domov s sicer nekaj poskodovanimi igralci, vendar vsaj z zmago v žepu. Oba gola sta tokrat prispevala obrambna igralca: Čubela iz enajstmetrovke in Linzeneder, ki je v drugem delu zaigral na mestu krilnega napadalca.

Piran: remi s Savo

Pirančani so startali na domačem igrišču in s petouvrščeno kranjsko Savo remizirali. Prvi nastop lahko ocenimo kot še kar spodbuden, škoda le, da je zaloga jesenskih točk preskromna.

V nedeljo: Slovan-Primorje

V trinajstem oziroma drugem spomladanskem kolu bo Izola gostila ugodno Litijo, ki je trenutno na drugem mestu. Koper se bo v Ptuj spoprijel z Dravo, kateri dolguje še za jesenski poraz v Koprju. Drava je na startu popolnoma odpovedala, zato pa bo v nedeljo lahko še veliko nevarnejša.

V ZCNL bosta spet dva primorska derbija: Vozila - Piran in Jadran - Tolmin. V Novi Gorici so domači nogometaši nesopren favoriti. V Dekanah bi prisilili več možnosti domačinom, vendar ne gre pozabiti nevarnih Tolmincev. Najpomembnejše srečanje pa bo v Ljubljani med vodilno dvojico Slovanom in Primorjem. Od te tekme bo v marsičem odvisen tudi končni naslov prvaka. Adrio čaka podobno delo kot Vozila preteklo nedeljo. Potuje namreč v Zagorje.

B. P.

KOŠARKA

V zadnji kvalifikacijski tekmi v turnirju za Trofeje SABA so se Brežani spoprijeli kar s prvim z lestvice, z ekipo Ferrovioario. Naši košarkarji so se nasprotniku dobro

Bivši »trgovci« so kot vino boljše letnice: bolj so stari, bolj so! To smo lahko ugotovili v tekmi, ki jo je organizirala KASTA, ko so Stari levi premagali Mlade zvezde s 4:2

upirali. Čeprav so izgubili, so za-

pusili dober vtis. Med posamezniki je zelo dobro igral Florijan Žerjal, ki se je po žrtvovanih borbi v obrambi in je dosegel kar 11 točk.

FINALE ZA 11. IN 12. MESTO

Bor - Olimpija 15:4

BOR: Schillani 3, Kravos 3, Lokar 6, Merku 2, Geršol, Škerij, Čej, Švara, Curri, Poljšak. Borovci so povsem častužno osvojili 11. mesto na tem turnirju. Gladko so premagali Olimpijo. Ne glede na predzadnje mesto, pa je bil nastop za naše mlade košarkarje koristen, saj so v zadnjem času odigrali več srečanj in so v vsaki tekmi pokazali višen napredok. Z nastopom je bil zadovoljen tudi trener Renato Štokelj: »Taki turnirji so seveda dokaj dobrodošli. Bil sem sicer zelo zaposlen, a v zadovoljenju mi je to, da so fantje napredovali.

b. I.

NOGOMET

Malo za šalo, malo za res

Stari (levi) premagali Mlade (zvezde) s 4:2

MLADE ZVEZDE: Wilhelm, Kapun, Ušaj, Čuk, Franko, Husu, Lovrih, Ferluga, Kante, Bernetič, Mezgec.

STARI LEVI: Sotič, Pertot, Pilat, Gruđen, Kuferzin, Tence, Rolč, Krapež, Cupin, Čuk M. (Štoka), Meden.

STRELCI: Meden 2, Čuk, Štoka, Mezgec in Husu.

SODNIKI: prof. Josip Tavčar.

V okviru KASTA (Krožek absolutov slovenske trgovske akademije) sta se na krškem pravokotniku, po dolgem 3-letnem premoru zopet spoprijeli ekipi »Starih levov« in »Mladih zvezd«.

Mlade sile, ki so se tokrat predstavile na igrišču v živo oranznih dresih (...nekdo jih je celo zamenjal za reprezentanco cestnega podjetja ANAS) so hotele masčevati prejšnji poraz (0:2) in v ta namen so tudi skrbno izbrale svoje čete. Mlajši trgovski zaroček se je pač vrnil v po-

stavo »Starih levov« in jo skoraj popolnoma obnovil, medtem ko so nekateri standardni žogoborci zasedli prazna mesta (...baje pri maturirani trgovske akademije že dobivajo pokojno) nedanjenih talentov v moštvo »Starih levov«. Računali pa so verjetno brez krčmarja. Četa »Starih levov« se je predstavila sveža in taktično zelo dobro pripravljena. Na splošno začudenje je bil prisoten tudi junak prejšnjega srečanja dr. Cupin (ig. Supen), ki si je bil poškodoval rama na skupnih pripravah.

Ob hrupnem navijanju gledalcev smo videli res prvostanski nogomet. Nasprotnika sta bila enakovredna, napadalne akcije so se vrstile na obeh straneh, zadetkov pa je v prvem polčasu padlo kar četvero, dva v vsako mrežo!

V odmoru so asistencije (nežnega spola) prinesle na teren pastašute z namenom, da bi okrepile mišice tekmovalcev! (kaže, da je hvalevredna pobuda pomagala le siarim moštrom. »Levi« so se namreč v drugem polčasu dobesedno razigrali: Meden, Pilat, Štoka in ostali so z dolgimi podajami rezali obrambni zid mladih »kot puter« (maslo je sedaj v modi, glej »Poslednji tango v Parizu«...), medtem ko je vsak protinapad »Mladih« splahnel že v začetnih fazah. Še dva gola sta padla v mrežo mladih in postavila končni izid na 4:2: z splošnim odobravanjem prisotnih novinarjev in reporterjev, ki so prišli v Krži direktno iz Münchna.

Sobotni dogodek je, kot običajno, zaključila zakuska, tokrat v tipični krški gostilni.

ODBOJKA

MEDSOLSKO PRVENSTVO DEKLET

Goriško učiteljske dvakrat na 1. mestu

Prejšnji teden se je v Gorici zaključilo solsko odbojkarstvo prvenstvo za dekleta v kategorijah naraščajočih in mladink. V prvi kategoriji so zmagala dekleta goriškega učiteljskega, ki so v finalni tekmi premagala diljakinje trgovskega zavoda. Na tretje mesto so se uvrstila dekleta tehnične šole.

V kategoriji mladink so tudi zmagala dekleta goriškega učiteljskega, ki so premagala igralke trgovskega zavoda. Tretje so bile licejke »Buonrotti« iz Trizča.

DRUGE VESTI

NA OSMI STRANI

no je vsak želel najprej prepricati se, kako bo v bolnici in se šele nato odločiti. Sam sem po tistem upal, da bo vsaj nekaj njih dovolj ljubi, da ne bodo želeli ostati v bolnici, saj je bilo došlo ljudi za opravljanje najnujnejših del. Vzdrževati konspirativnost pa je lažje, če je manj ljudi kot pa preveč. To da odganjati nisem želel nikogar. To tudi ne bi imelo nobene smisla. Ocenjevala je bila že tolikanj blizu, da kam daleč ne bi mogli iti. Potikali bi se kje v bližini in nazadnje lahko ujamejo še koga Italijani. Bolje je, da so z menoj in da jih čimbejlo vez za delom na bolnici. Lotili smo se torej prenašanja ranjencev z javke, kjer so prenočili, v bolnico. Da sem mislil popolnoma resno, ko sem jim govoril o konspiraciji, sem jim takoj dokazal. Zadrževal sem, da vsakemu ranjencu zavežemo, da ne bi videl poti v bolnico.

Takoj sem jih zaposlil še z raznimi drugimi deli: nosili so vodo, pripravljali hrano za kuhinjo, hodili na patrolo, na izvidnico. Delo so večinoma opravljali brez prave volje. Vide-to se je, da vsak nekaj tuhta. Bili so zbegani in imel sem vtis, da so vsaki dan bolj nemirni. Očitno se jim bolnica s težkimi ranjenci ni zdela dovolj varna pribežališče. Kakšni ljudje so to? Nič jih ni poznal. Prišli so v Jelenov žleb z drugimi in tam ostali, nato pa se pridružili nam, ko sem prevzel ranjence. Bili so iz raznih krajev Slovenije. Znano je bilo samo, da so bili partizani.

Delo smo si porazdelili. Metod je reševal številne probleme s prehrano in skrbel za varnost bolnice. Pošiljal je ljudi v patrolo. Vedno je na mesto enega od dveh domačinov, ki so bili z nami v bolnici že od prej, pritrjujli le še enega od hajkačev. Tako so ti hitreje spoznali teren, na katerem so se nahajali. Jaz pa sem bil mirnejši, saj sem vedel, da bo delo dobro opravljeno.

Ranjence sem oskrboval sam. Pomagala sta mi bolničarka Mimica in medicinke, ki sem ga poznal že iz Ljubljane. Ko sem prevzel ranjence v Jelenov žleb, je bil določen, da gre

z menoj, da bi pomagal pri njihovem oskrbovanju. Čeprav so bili vsi že prej oskrbljeni, sem imel dosti dela, če sem jih hotel vse pregledati in ugotoviti, v kakšnem stanju so jih seveda prevezali. Mnogo dela je bilo tudi s pregledom sanitetnega materiala, ki smo ga prejeli obnem z ranjenci. Z ozirom na težak, negotov položaj smo razložili samo najpotrebnejše. Nekaj zabojov smo pustili kar tako, da bi jih v primeru nenadnega napada poskrili.

Razen petih ranjencev, ki sem jih imel od prej, sem sedaj imel vsaj 19 težkih ranjencev. Dvanajst sem jih pripeljal iz Jelenovega žleba, dva pa iz Bele vode. Tja so namreč že pred nekaj dnevi pripeljali težko ranjenega borca Janeza in nekega terenca iz okolice Cerkevne.

Posebno Janez je bil težko ranjen. Rafal mu je odtrgal del prednje desne stene prsnega koša, da so se videla pljuča. Pri dihanju se je videlo, kako se pljuča premikajo. Vsak gib mu je povzročal strašno bolečino. Iz rane se je dnevno pocedilo kak liter gnojja. Dva do trikrat na dan ga je bilo treba prevezovati. Zmanjkalo je že obvez, ki jih nikoli ni bilo dovolj. Uporabljali smo prekuhanne platnene krpe.

Ze ko so ga pripeljali, je bil zelo izčrpan. V obraz je bil blede rumen, le lica so mu od stalne vročine žarela. Oči s steklenim sijajem so bile globoko vdrite. Težka gnojna rana, ki se mu je vrezala v telo in dušo, ga je že toliko izčrpala, da je že skoraj popolnoma shušal. Bili sta ga sama kost in koža. Poteze na obrazu so bile ostre, nos dolg, blede, voščen. Če sem ga pogledal v obraz, me je spreletelo. Srep in na smrt preplašen obraz je izdal človeka, ki se brez upanja bori za še nekaj trenutkov življenja.

Ko sem ga prvič videl, je kot brez glave prosil: »Doktor, daj mi morfilj!« Vedel sem, da pri taki rani ni mogoče olajšati bolečin drugače kot z morfiljem. Zato me njegova prošnja ni presenetila. Gotovo so mu dajali to zdravilo že prej. Nisem mogel zvedeti, koliko časa so mu dajali morfilj, in seveda tudi

ne, koliko ga je dnevno prejel. Znano je, da se organizem privadi na to zdravilo in da je potrebno zato stalno povečati dozo, da bi dosegla enak učinek. Iz Janezovega obnašanja sem spoznal, da je zaradi stalnega jemanja morfilja postal pravi zločin. Sedaj pa že nekaj časa ni dobil morfilja in je bil na robu svojih duševnih in telesnih moči. Dal sem mu za vsak primer dvakratno dovoljeno dozo zdravila in opazoval reakcijo bolnika. Bolečine niso prenehale. Nobenega izboljšanja ni bilo. Se naprej je ponavljal: »Morfilj, morfilj!« Spet sem mu dal injekcijo, to pot z nekolikokrat večjo dozo. Ta je prišla. Pomiril se je in utihnil. Čulo se je le njegovo sunkovito naporno dihanje. Vsak vdihljaj je bil krč očlega telesa, od katerega je ranjenca kar streslo. Dečovanje morfilja ni trajalo dolgo in že so se čule presunljive prošnje: »Dajte mi morfilja!« Ljudem se je ranjenec močno smilil. Prinašali so mu vsega, kar so imeli najboljše: mleka, bel kruh, meso. Skoraj ničesar ni več mogel požreti. Le divje češnje, ki so mu jih nabrali otroci, so mu šle v slast.

Na Beli vodi je ostal dan ali dva, dokler se ni pokazala možnost, da ga pripeljemo v bolnico na Ogance. Čez nekaj dni je umrl. Pokopali smo ga v gozdu za bolnico. Tam počiva verjetno še danes.

Drugi ranjenci, ki sem jih sprejel v Jelenovem žlebu, so bili vsi negibljivi. Ranjeni so bili večinoma v noge s kompliranimi prelomi kosti; vsem so se rane močno gnojile. Razen prontosila drugih sulfamidnih pripravov nisem imel. Tega pa za zdravljenje ran nisem uporabljal. Tako mi razen prevezovanja ni ostalo ničesar drugega. Tolažilo me je, da smo takrat vsi tako delali.

Med ranjenci, ki sem jih prevzel, je bil tudi partizan Vinko (Ciril Vidmar iz Kočevja), ki je bil ranjen ob italijanskem napadu na patrolo pri Zlebitcu, v kateri sem bil tudi jaz. Po pol-druhem mesecu sva se spet srečala.

(Nadaljevanje sledi)

PRIMORSKA NOGOMETNA LIGA

Komen zmagal v prvi tekmi na svojem novem igrišču

Uspešen start vodečih ekip v 1. spomladanskem kolu - Visoki zmagi Renč in Tabora

Začelo se je spomladansko prvenstvo v primorski nogometni ligi. Oglejmo si rezultate prvega kola:

Pivka - Tabor 0:3
Proleter - Branik 1:0
Renče - Transport 4:0
Komen - Bilje 3:2
Hrvatini so bili prosti. Vipava - Rudar 3:0 b. b.

Tabor je zelo dobro igral v Pivki. Bil je vsekoli boljši, predvsem v tehničnem pogledu, medtem ko so Pivčani prednjačili z borbenostjo. Vodeči Proleter je sprejel v goste ekipo iz miru, da je Celin še v prejšnji sezoni igral za Transport. V Komnu je bilo pravo slavlje, saj so v začetku povedli Biljanci z 2:0, toda kasneje so se domačini zbrali, dosegli tri zaporedne gole in točki sta zasluženo ostali v Komnu. Omenimo naj še, da je bila to prva nogometna tekma v Komnu, saj so prav ta dan otvorili novo igrišče, ki so si ga vaščani sami zgradili s prostovoljnimi delom.

Tekme v Vipavi ni bilo, ker gostje iz Idrije niso prispeli. Šušlja se, da v upravi kluba iz Idrije nekaj ni v redu. Vsekar so bili prizadeti gledalci v Idriji, še bolj pa igralci obeh moštvo. Proti vodstvu Idrije bi bilo treba ostro postopati, ker so s takimi postopki prizadeti vsi klubi v ligi.

Oglejmo si lestvico po prvem spomladanskem kolu:

Proleter 9 2 0 36 7 20
Tabor 9 0 2 29 7 18
Renče 8 2 1 28 11 18
Bilje 7 0 4 24 13 14
Rudar 5 1 5 26 21 11
Hrvatini 4 1 5 28 26 9
Komen 4 1 6 14 26 9
Vipava 3 2 6 18 25 8
Transport 3 1 7 18 31 7
Branik 2 1 8 12 29 5
Pivka 0 1 9 8 45 1

V današnjem kolu se bodo sestali:

Rudar - Komen

Bilje - Renče

Transport - Proleter

Branik - Pivka

Tabor - Hrvatini

Vipava je prosta.

Najzanimivejša tekma bo vsekakor med Biljani in Renčami, saj je to derbi v pravem pomenu besede. Da je tekma vzeta zelo resno, naj pove dejstvo, da bodo sodili nevtralni sodniki iz Ljubljane: Vroče bo tudi v Ilirski Bistrici, kjer gostuje vodeči Proleter. Transport bo skušal dokazati, da je imel v Renčah le slab dan. Hrvatini pa vsekakor ne bodo pretežka ovira Taboru.

Igor Varl

V PRIJATELJSKI TEKMI

Dom kloni v Idriji

KK Idrija - Dom 52:27

KK Idrija: Poljanec, Marovec, Zelenc, Brus, Troha, Carl, Gregorac, Logar, Lapanec, Likar, Uršič, Fortuna.

DOM (Gorica): Terčič 2, Čubej 2, Mučič 10, Dornik 4, Marincič 2, Marušič, Mozetič 5, Rukini 2, Tomažič in Šošol.

Sodnika: Boscherini F. in Rupnik B.

Pred dnevi so mladi košarkarji goriškega Doma gostovali v Idriji, kjer so digrali prijateljsko srečanje s pionirsko ekipo košarkarskega kluba Idrija.

Domovci so dobro kljubovali domačinom samo v prvem polčasu, ki se je zaključil z rezultatom 24:15 v korist Idrije.

V drugem delu igre pa so naši fantje popustili tako da je ob koncu tekme razlika znašala kar 25 točk.

Peterka Doma je tokrat v Idriji zaigrala pozitivno, toda spoprijela se je z močnim nasprotnikom, ki se je zlasti odlikoval z visokimi centri.

I.K.

MOTOCIKLIZEM

REKA. 7. - Letošnje tekmovalje za »Veliko motociklistično nagrado Jugoslavije« bo 17. junija na običajni progi v Preluki pri Opatiji. Med prijavljenimi so tudi Agostini, Saarnen, Pasolini in drugi.

DOMAČI ŠPORT

DANES
NEDELJA, 8. APRILA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.30 v Križu
Vesna - Breg

15.30 v Trstu, Ul. Flavija
Inter SS - Zarja

15.30 v Zagorju
Sagrado - Primorje

15.30 v Štandrežu
Juventina - Aurora

3. AMATERSKA LIGA

10.00 v Trstu, stadion »1. maj«
Union - Libertas Rocol

15.30 v Padriah
Primorac - GMT

12.30 na Proseku
Bar Veneto - Olimpija

10.30 v Trstu, Sv. Sergij
Libertas Sv. Sergij - Breg B

MLADINCI

8.45 na Proseku
Costalunga - Primorje

8.30 v Trstu, stadion »1. maj«
Union - Libertas Rocol

NARASČAJNIKI

14.00 na Opčinah
Roianese - Gaja

ZAČETNIKI

9.15 v Trstu, Drev. Sanzio
Esperia Pio XII. - Breg

KOŠARKA

D LIGA

10.30 v Nabrežini
Cianocolori - Bor

DEČKI

9.30 na Kontovelu
Kontovel - Juventus

11.00 na Opčinah
Polet - Don Bosco

15.30 v Ul. della Valle
Inter 1904 - Bor

ODBOJKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

10.30 v Remanzuccu
Aurora - Sloga

15.00 v Pordenonu
Ginnastica PN - Olympia

1. ŽENSKA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, stadion »1. maj«
Bor - Toriana

2. MOŠKA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, Sv. Sergij
Il Carso - Breg

2. ŽENSKA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, Ul. Conti 1
Farit A - Sloga

Razgovor z dr. Svetozarjem Polićem, predsednikom komisije za narodnostna vprašanja pri SZDL v Kopru

Najaktualnejša vprašanja italijanske narodnostne skupnosti na istrski obali

Utrjevanje samoupravnega položaja narodnostnih skupnosti kot subjekta s pravico do lastnega samoupravnega organiziranja

Naš koprski sodelavec Ljuba Omladič je obiskal te dni predsednika komisije za narodnostna vprašanja in za stike z zamejstvom pri obalni konferenci SZDL dr. Svetozarja Polića in mu zastavil nekaj vprašanj o najaktualnejših vprašanjih italijanske narodnostne skupnosti na istrski obali.

Vprašanje: Kako bi pravzaprav pov. Polić, ocenil novo fazo utrjevanja enakopravnega položaja italijanske narodnostne skupnosti pri nas. Rekel sem novo fazo, ker je znano, da smo na tem področju dosegli velike uspehe. Zdal je bržkone le, za dopolnitev tistih redkih vrzeli na področju doslednega uveljavljanja dvojezičnosti?

Odgovor: Res bi lahko rekli, da gre za novo fazo pri utrjevanju enakopravnega položaja italijanske narodnostne skupnosti pri nas. Vendar njena značilnost ni v tem, da bi šlo le še za izpopolnitev redkih vrzeli na področju doslednega uveljavljanja dvojezičnosti. V tej zvezi moram namreč povedati, da smo na seji obalne konference Socialistične zveze pred kratkim ugotovili, da so še pomankljivosti ko gre za izvajanje ustavnih, statutarjih in drugih določil o položaju italijanske narodnostne skupine in dvojezičnosti na našem obalnem območju.

Vprašanje: V čem pa je torej značilnost te nove faze?

Odgovor: V tem, da hkrati z nadaljnjim razvojem in poglobljanjem samoupravljanja v naši družbi nam ploh, okrepimo in utrđimo tudi samoupravni položaj vsake narodnosti, oziroma narodnostne skupine kot subjekta in svojevrstne narodnostne samoupravne skupnosti s pravico do lastnega samoupravnega organiziranja.

Vprašanje: Se strinjate s trditvijo, da je na obali zelo dobro vzdušje medsebojnega spoštovanja in strpnosti med občanji različnih narodnosti, kar seveda znatno olajšuje delo pri uresničevanju ustavnih določil, ki zadevajo enakopravnost narodov in narodnosti. Vendar seveda to še ne pomeni, da smo imuni pred pojavi nacionalizma. Ali so, oziroma ali so dovolj angažirane naše družbene politične

Vprašanje: Znano je, da do skupnosti Italijanov na slovenski in hrvatski obali Istre v zadnjem času pogosto razpravljajo o prisotnosti predstavnikov italijanske narodnostne skupnosti v vseh pomembnejših lokalnih organizacijah, kakor tudi na ravni republike. Kako naj bi v praksi uresničili to zahtevo, ki je seveda povsem v duhu ustave in seveda tudi v duhu osnovnih intencij delegatskega sistema?

Odgovor: Točno je, da v zvezi z že omenjeno krepitvijo položaja narodnosti kot subjekta in samoupravljanja, italijanske narodnostne skupnosti, ki je ena od najboljših samoupravnih organiziranih narodnosti v Jugoslaviji, (v tem smislu je v preteklem letu tudi prišlo do reorganizacije italijanskih kulturnih krožkov oziroma ustanovitve samoupravnih skupnosti vseh Italijanov, živčih v posameznih mestih in krajih), postavila vprašanje tako imenovane kvalificirane zastopstva narodnosti zlasti v skupščinah družbeno - političnih skupnosti, pa tudi v drugih organi. In ne samo ona. Moram reči, da se v tem pogledu z njo strinjamo tudi vsi drugi - politični dejavniki na obali, kar je prišlo do izraza tudi v že omenjenem dokumentu, ki ga je sprejela obalna konferenca Socialistične zveze. V tem smislu smo v tem dokumentu zapisali, da bi z novo slovensko ustavo italijanski in madžarski narodnosti morali zagotoviti pravico do z delegatskim oziroma volilnim sistemom zagotavljanja zastopstva v občinskih in republiških skupščini, pa tudi posvoda, n. pr. v skupščinah interesnih skupnosti, kjer se sprejemajo za vse, še posebej pa za narodnosti s pomembno odločitve oziroma stališča.

Se bolj konkretno: med drugim predlagamo, da se z ustavo in občinskimi statuti zagotovi stalno in primerno zastopstvo narodnostne skupine v predvidenem politično - izvršnem in koordinacijskem organu občinske skupščine.

Vprašanje: Znano je, da italijanska narodnostna skupnost živi na ozemlju SR Slovenije in SR Hrvatske in da so bili v obeh republikah različni pristopi k reševanju problemov te skupnosti. Na sestankih Skupnosti Italijanov so to večkrat omenili in zahtevali enake kriterije. Ker je to tudi edina pot za dosledno uresničevanje zahtevnih ustavnih določil, me zanima, če sta obe republiki že razpravljali o tem vprašanju in kdaj lahko pričakujemo rešitev tega vprašanja?

Odgovor: Res je, da so bile in še so določene razlike v urejanju položaja narodnostne skupine v obeh omenjenih republikah, vendar te niso in to je pomembno, ustavno - pravne značaja. Po letu 1969 v pogledu ustavnega položaja narodnosti ni več nobenih razlik. Seveda pa še naprej obstoje določene razlike, ko gre za uveljavitev ustavnih načel, n. pr. za določitev narodnostno mešanih območij, pa za učenje italijanske v šolah in še za nekatere vprašanja. Seveda si skupno, zlasti pa v okviru Socialistične zveze obeh republik in obeh regij prizadevamo, da bi teh razlik bilo čim manj. V ta namen smo že pred desetimi leti ustanovili stalno koordinacijsko komisijo za obravnavanje teh vprašanj, ki je edina take vrste v Jugoslaviji in ki še vedno deluje. Tako tudi predlagamo, da se bo ta komisija sestala v drugi polovici aprila in bo obravnavala problematiko šolstva italijanske narodnostne skupnosti.

Vprašanje: Končno me še zanima, kako je s sankcijami proti tistim, ki ne upoštevajo izvajanje statutarjih določil in predpisov jezikovne enakopravnosti. Na videz je to marginalno vprašanje, v bistvu pa je v sklopu celotne problematike bržkone zelo pomembno?

Odgovor: Seveda, če drugače ne gre, če ne pomagamo boljše politične in prepričevalne, potem se v posameznih primerih ne bi smeli ustrašiti tudi kazenskih sankcij zoper tiste, ki ne razumejo ali nočejo razumeti naše socialistične politike do narodnostnih skupin in ki morda celo iz neklih oziroma nacionalističnih pobud kljubujejo vsem našim zadevnim določilom in predpisom. Tako n. pr., če kdo vključuje ponovnim opozorilom in opominom noče staviti na svoj poslovni prostor dvojezični napis, ni razloga, da ne bi zato odgovarjal sodniku za prekrške in da ne bi bil zato tudi kaznovan. Gotovo, to bi moral biti le skrajnostni ukrep, le če nikakor drugače ne gre. Toda če res drugače ne gre, se je treba poslužiti tudi taksnega, sicer ne preveč simpatičnega ukrepa, še posebej, ko gre za delikatno vprašanje mednarodnih odnosov.

Izjava odbora za slovensko šolo o industrijskem tehničnem zavodu

Odbor za slovensko šolo je sprejel na znanje vest, da je pokrajinski odbor sklenil ustanoviti industrijsko - tehnični zavod s slovenskim učnim jezikom v Trstu.

Svoje dokončno stališče o tem vprašanju bo odbor zavzel, ko bo prejel nadaljnja pojasnila od pristojnih oblasti.

Prpriprave za cesto čez Monte Croce Carnico

Kakor smo že objavili v našem listu, se bo 12. in 13. aprila sestala v Vidnu italijansko - avstrijska komisija za speljavo nove ceste čez prelaz Monte Croce Carnico. Medtem se je deželno odposlanstvo pod vodstvom dr. Tonutija te dni v Lienzu sestalo z avstrijskim odposlanstvom, ki ga je vodil minister H. Setzer. Na sestanku so obravnavali predvsem finančne vprašanja, ki so povezana z gradnjo nove ceste (ki bo deloma, to je v dolžini 7 km, tekla v predoru pod prelazom). Nova prometna sredstva bosta prispevala italijanska in avstrijska družba za gradnjo nove ceste, za razliko pa bosta družbi najeli posebno posojilo.

ZAHVALA

Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu se iskreno zahvaljuje Milku Bambiču in Janu Pestonniku, ki sta z darovanimi slikami in drugimi dokumenti obogatila našo zbirko zgodovinskega gradiva.

SPORT SPORT SPORT

NAMIZNI TENIS

SVETOVNO PRVENSTVO V SARAJEVU

V zmagovitem srečanju s Turčijo odločilen doprinos Sonje Miličeve

Zmaga Jugoslovanov nad Francijo - Švedi odpravili Kitajce

(Od našega dopisnika)

SARAJEVO, 7. — Po dveh težkih porazih proti Češkoslovaški in Sovjetski zvezi so danes jugoslovanski mojstri celuloidne žogice premagali najneuspešnejše moštvo v B skupini — Francijo s 5:1. Tako tudi današnja igra Jugoslovanov ni zadovoljila. Zanesljivo je igral le Korpa, ki je s svojo igro zapustil dober vtis. Superiorno je premagal Martina (21:10, 21:10) in Birocheauja (21:17, 21:14). Precej dobro je igral tudi Karakašević proti Constantu (21:8, 21:6) in Birocheauju (24:22, 21:6), medtem ko je Stipančič tudi danes igral zelo slabo in je le s težavo premagal Martina (20:22, 21:11, 21:9), medtem ko je moral podležiti Constantu z 21:4, 18:21, 19:21.

V zadnji moški tekmi večera je Japonska premagala Jugoslavijo s 5:4. Jugoslovani se bodo zdaj potegovali za mesta od 5. do 8.

Švedi so danes dokazali, da so mojstri bele žogice. Z ostro igro, v kateri je bil najboljši izvrstni Bngtsson, so premagali svoje največje rivala Kitajce s 5:4. Presečna pičila zmaga Japoncev (5:4) nad Angleži, ki so po prejšnjih kolih uspeli premagati edino slabe Francoze (5:3). Jugoslovanci je imele danes za nasprotnice izvrstne Kitajke ter južne Korejke in tako obtekmizgubile z 0:3. Italijanke, med katerimi je tudi Slojenka Sonja Miličeva, so v 4. B skupini brez težav odpravile Turčijo s 3:0 (Milič — Oner 21:13, 22:20, Marcone — Dougan 21:11, 18:21, 21:11, Milič — Marcone — Oner — Dougan 14:21, 25:23, 21:15), medtem ko so Italijani v 3. B skupini premagali Švico s 5:2.

Najvažnejši rezultati današnjega dne.

MOŠKI

1. A SKUPINA — 5. KOLO
Švedska — Indonezija 5:1
Kitajska — Avstrija 5:0
Indija — Madžarska 0:5

6. KOLO
Koreja — Indonezija 5:3
Kitajska — Švedska 4:5
Madžarska — Avstrija 5:0
1. B SKUPINA — 5. KOLO
Japonska — Anglija 5:4
Jugoslavija — Francija 5:1
Češkoslovaška — Sovjetska zveza 1:5
5. B SKUPINA
Švica — Italija 2:5
Wales — Belgija 4:5

ŽENSKES

1. A SKUPINA — 5. KOLO
Sovjetska zveza — Indonezija 3:0

Češkoslovaška — Avstrija 3:0
Madžarska — Anglija 3:0
1. B SKUPINA — 5. KOLO
Južna Koreja — Francija 3:0
Kitajska — Jugoslavija 3:0
Rumunija — Švedska 3:1
6. KOLO
Rumunija — Francija 3:1
Južna Koreja — Jugoslavija 3:0
Zahodna Nemčija — Švedska 3:1
4. B SKUPINA
Italija — Turčija 3:1
V zadnji tekmi večera je Italijanska ženska ekipa zgubila dvojbo z Brazilijo s tesnim izidom 3:2.

ODBOJKA

DANES ZAKLJUČEK TURNIRJA PRIJATELJSTVA

Presenetljiva zmaga Olympie nad Slogo

Fantje bodo igrali v Dolini, dekleta pa na Reki

Osnrednja odbojarska prireditel v današnjem dnevu bosta prav gotovo sklepna turnirja pri članicah in članih za 7. pokal prijateljstva. Članice bodo igrale na Reki, člani pa v novi občinski telovadnici v Dolini. Da se sam turnir ne bi predolgo zavlekel, sta naša finalista, kot tudi iz hrvaškega dela Istre, že odigrala medsebojni finalni srečanja.

Pri članicah je Bor premagal Breg po ne preveč zanimivi odbojki z 2:1. Tako potujejo Tržančanke na Reko z dvema že osvojenima točkama. Ta zmaga je za Bor vsekakov spodbudna ne pa odločilna za končno zmago. Borovke bodo nasprotnika v domačem Partizanu. Kljub temu, da bodo domačinke igrale z drugo ekipo, so nesporno favoritinje za osvojitve sedmega pokala prijateljstva. Če bo Boru uspelo premagati tudi to oviro pa imel odprto pot do končne zmage.

Drugi nasprotnik, vsaj na papirju, šesterka Poreča, ne bi smela biti tako nevarna. V bližnji preteklosti so bile odbojkarice iz tega slikovitega istrskega mesta za naše zastopnice prave učiteljice. Zadnje čase pa se je razmerje moči občutno obrnilo v našo korist. Slej ko prej ni brez možnosti za dober uspeh niti Breg. Čeprav od potujejo Brežanke na Reko z enim porazom, lahko prijetno presenetijo. Tudi zastopnice iz Doline imajo lepe možnosti za osvojitve točk s Porečem, manj pa s Partizanom. Za sedaj nam ni še znan izid srečanja med Partizanom in Porečem. Glede na predhodne medsebojne spopade teh dveh ekip, je zmaga slej ko prej pripadla Rečankam. Prav glede na to bo prvo jutranje srečanje med Partizanom in Borom izredno zanimivo in povrh odločilno.

Nič manj ne bo zanimiv in privlačen turnir pri članih. Naš dru-

Visoka zmaga SZ proti Švedski (6:1)

MOSKVA, 7. — V zadnji tekmi prvega dela svetovnega prvenstva A skupine v hokeju na ledu je Sovjetska zveza zanesljivo premagala Švedsko s 6:1 (4:0, 2:1, 0:0).

NOGOMET

FIRENCE, 7. — V anticipirani tekmi 24. kola italijanske nogometne A lige je Fiorentina premagala Juventus z 2:1 (0:0). Gole so dosegli Saltutti in Desolati za Fiorentino ter Causio po enajstmetrovski za Juventus.

V okviru 2. ženske odbojarske divizije je Bor sinoči premagal Stock s 3:0 (15:5, 15:6, 15:12).

Na turnirju SABA v Trstu je Polić let po zmagi nad Servolano s 16:15 osvojil 5. mesto.

PRETORIA, 7. — Marcello Fiesconaro je postavil nov italijanski rekord v teku na 800 m 1'46"3, kar je za desetinsko bolje od njegovega dosedanjega rekorda.

PISMO UREDNIŠTVU

Razsodba za špekulacije desničarskih krogov

V zvezi z Vašim poročilom o «nevzdržni razsodbi» tržaškega honorarnega pretorja odv. Antonia Barbagalla, bi želel nekaj pripomniti.

Odv. Barbagallo, ki je istočasno tudi honorarni pretor («vice pretore onorario»), je sodel nekotukajšnje državljanko, ki jo je sodna oblast obtožila, da je prekršila zakon št. 50 z dne 11.2.1948, ker ni javila varnostnim organom, da ima pri sebi hišno pomočnico, inozemko, jugoslovansko državljanko.

Odv. Barbagallo pa naj bi smatral, da so rojaki, rojeni in stalno bivaajoči v coni B, italijanski državljani z vso polnopravnostjo. Odv. Barbagallo naj bi tudi «formalno potrdil» tako državljansko pravno stanje omenjenih prebivalcev bivše cone B, kot poudarja italijanski desničarski dnevnik. Odv. Barbagallo naj bi «utemeljil» svojo sodbo z nekim «potrdilom», ki naj bi prišlo iz «pristojnih virov», z italijanskimi «zakoni», ki naj bi določali, da so Italijani, bivaajoči v coni B, resnično in dejanski italijanski državljani in in končno, na osnovi «brezplačnih konzularnih znamic», ki jih nalepi italijanski konzulat v Kopru na jugoslovanske potne liste.

Glede «potrdila pristojnih virov» in italijanskih zakonov, ki naj bi opravičevali zares nevzdržno sodbo tega honorarnega pretorja, je treba takoj poudariti, da trditve ne odgovarjajo resnici, vsaj kar se zakonov tiče. Možno pa je, da je ta ali oni funkcionar kdaj kaj podobnega napisal. To pa ni dovolj za okrnitev suverenosti druge države nad določenim ozemljem.

Kar se tiče «konzularnih znamic», pa vsa stvar meji že na komičnost. Konzulati raznih držav lepijo na potne liste razne «znamke», kolke, pečate ipd. Po tej logiki bi turist, ki kroži po svetu, menjavjal «državljanstvo» od konzulata do konzulata, od «znamke» do «znamke». Vaša pripomba je bila zelo prepričljiva, saj gre zares za čiz trite izvitv in politično forsirano razsodbo.

Dovolil pa bi si dodati, da je omenjena sodba edinstvena in osamljena, kajti tržaški sodniki so že neshetokrat obravnavali enake primere in zavrnili advokatske obrambne teze, o «neuglasli italijanski suverenosti nad «cono B», da bi rešili svoje varovance kazni, ki jih predvideva zakon (do 6 mesecev zapora).

Zaradi tega bo zelo težko kovati politično demagogijo v korist teze o «neuglasli suverenosti nad cono B» na osnovi Barbagallove sodbe, ki je edina in edinstvena v tržaški sodni kro-

niki, kamor tudi spada. Proti tej osamljeni sodbi stoji sto ali več sodb tržaške sodne oblasti, ki ugotavljajo prav nasprotno, to je, da so prebivalci bivše cone B tuji, jugoslovanski državljani.

Toda nevzdržnost Barbagallove razsodbe je tudi v vsiljevanju drugačnega državljanskega stanja posameznim osebam. Dravljanstvo je namreč tudi osebna neodtujljiva pravica, je pravni odnos, ki daje pravice in ki nalaga dolžnosti. Človek ima namreč tudi pravico, osebno pravico, da izbira državljansko pravno razmerje («status civitatis»), približno tako, kot zakonca ali pogodbenika, družabnika. Lahko se tudi odreče državljanstvu. Poleg jugoslovanskih državljanov, živijo na področju bivše cone B, tudi prebivalci «tam rojeni itd.», ki imajo, na primer, francosko ali turško državljanstvo. Toda odv. Barbagallo se sploh ni zmedil za voljo teh prebivalcev, kar predstavlja poskus vsiljevanja italijanskega državljanstva preko in mimo volje prizadete osebe.

Ne bi veljalo tu naštevati jasne in utemeljene argumente proti vedno bolj osamljeni trditvi o «neuglasli suverenosti nad cono B». Avtorji te teorije so že prejel dovolj jasnih pojasnil s strani uglednih učenjakov mednarodnega prava in tudi s strani odgovornih državljanov.

Hotel bi samo dodati, da sam obstoj italijanske konzulata v Kopru je zadostno dejstvo za izpodbijanje teze o «neuglasli suverenosti». Ni namreč mogoče zamisliti si, da bi neka država imela «konzularna predstavništva» na lastnem ozemlju.

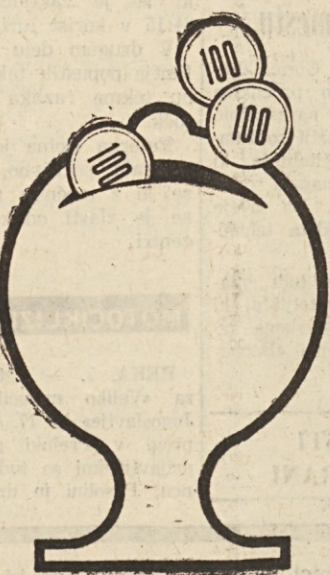
V primeru Barbagallove sodbe pa gre za akt, ki naj služi predvsem političnim špekulacijam desničarskih krogov. Sodnik ni nikakor poklican, da rešuje mednarodno - pravne odnose. Zaradi tega odv. Barbagallo ne more prav ničesar «formalno potrditi» (kot navaja «Il Piccolo»), kar spada v meddržavne odnose.

Razumljivo je, da je taki sodbi botrovalo predvsem politično prepiranje odv. Barbagalla, ki je znan pripadnik MSI, kjer predstavlja skrajno desničarsko strujo.

Honorarni pretorji se imenujejo za tri leta. Ko so imenovali odv. Barbagalla za honorarnega pretorja, je bilo precej pridržkov tudi na sodišču, kajti njegova politična stališča so predstavljala nevarnost za treznost in apolitičnost pri izvajanju sodne vloge. Zadnja sodba misovca Barbagalla dokazuje upravičenost omenjenih pridržkov.

XY

EMISIJA DEVETLETNIH ZAKLADNIH ZADOLŽNIC 5,50% - 1982

Donos: 6.23%

■ Emisijska cena: 99 lir

■ Letne nagrade po

50 milijonov

za vsako serijo od 10 milijard

Vpisovanje je že v teku pri: Banca d'Italia, pri kreditnih podjetjih in ustanovah, na poštinih uradih.

ponudba imetnikom

DEVETLETNIH ZAKLADNIH ZADOLŽNIC 5% - 1973

do 30. aprila

Oproščeni:

■ slehernega realnega, neposrednega, sedanjega in bodočega davka

■ vsakega davka na dediščino

■ davka na darilni prenos v primeru pogodbe med živimi, v primeru sestavljanja dote in družinskega premoženja